

ZAVIČAJNI MUZEJ OZALJ
47280 OZALJ
Cesta Zrinskih i Frankopana 2
Tel.: 047/732-271
E-mail: muzoz@ka.t-com.hr
Ozalj, 21. ožujka 2024.
KLASA: 025-01/24-02/1
UR. BROJ: 2133-5-4-01-24-2

Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb
Ilica 44/II
10 000 Zagreb
KONTAKT
e-mail : info@mdc.hr
tel: +985 (1) 4847 897

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU ZAVIČAJNOG MUZEJA OZALJ ZA 2023. GODINU

1. SAKUPLJANJE GRAĐE

Tijekom 2023. godine u Zavičajnom muzeju Ozalj prikupljena je nova muzejska građa koja se odnosi na obogaćivanje fundusa Zavičajnog muzeja Ozalj. Po zbirkama je skupljen sljedeći broj predmeta: Sakralna zbirka 4, Galerija slika 5, Kulturno povijesna zbirka 2, Zbirka fotografija 2, Zbirka dokumenata 7, Etnografska zbirka 7. Građa prikupljena arheološkim istraživanjima bit će inventirana nakon obrade i provedenih analiza.

1.1. Arheološka istraživanja

Predmet: Terenski pregled

Županija: Karlovačka županija

Grad: Grad Ozalj

Projekt: Arheološko rekognosciranje područja Grada Ozlja uz rijeku Kupu

Investitor: Zavičajni muzej Ozalj

Voditelj arheoloških istraživanja: Dr. sc. Miroslav Razum

Zamjenik voditelja: Dr. sc. Ivan Drnić

Izrada arheološke nacrtne dokumentacije: Dr. sc. Miroslav Razum

Arheološki nadzor: Krešimir Raguž, dipl. arh., Konzervatorski odjel u Karlovcu,

Ministarstvo kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine

Vrijeme arheoloških istraživanja: 28. travanj do 6. studeni 2023. godine

UVODNE NAPOMENE

Program “Arheološko rekognosciranje područja Grada Ozlja uz rijeku Kupu” je realiziran u vremenu od srpnja do studenog 2023. godine pod vodstvom Zavičajnog muzeja Ozalj. Voditelj istraživanja je bio dr. sc. Miroslav Razum, arheolog i dokumentarist Muzeja. Sredstva za arheološka istraživanja su realizirana uz potporu Ministarstva kulture i medija RH iz programa Javnih potreba u kulturi, te vlastitim sredstvima Zavičajnog muzeja Ozalj.

Prije početaka istraživanja, od nadležnog konzervatorskog odjela Ministarstva kulture u Karlovcu, izdano je odobrenje za arheološka istraživanja, klasa: UP II- 612-08123 -02/0410, Urbroj : 532-05 -02-09 13 -23-02 od 13. srpnja 2023. Također je vlastitim sredstvima Muzeja izvedeno i rekognosciranje na području naselja Mirkopolje, za što je također izdana odgovarajuća dozvola nadležnog konzervatorskog odjela u Zagrebu, klasa: UP/I-612-07/23-02/0647, Urbroj: 532-05-02-01/1-23-2 od 09. 10. 2023.

TIJEK ISTRAŽIVANJA

Rekognosciranje je obavljeno u 54 radna dana u razdoblju od 2. kolovoza do 10. studenog 2023. godine. Tijekom terenskog pregleda, uz voditelja istraživanja sudjelovalo je i dvoje studenata arheologije s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marko Kušan i Antonela Kružić. Prijevoz do terena se vršio službenim vozilom zavičajnog muzeja Ozalj, te je prijeđeno ukupno 551,4 km.

Rekognosciranje se vršilo na području pod administrativnom upravom Grada Ozlja, no kao što je već ranije rečeno, također je obuhvatilo i područje katastarske općine Mirkopolje u Zagrebačkoj županiji. To je učinjeno iz razloga kako bi se dobila cjelovita slika navedenog područja bez obzira na suvremene administrativne granice. U geografskom smislu, pregledani teren obuhvaća područje od utoka potoka Kamešnice do utoka rijeke Dobre u Kupu. Iako prostorno nevelik, morfološki se teren razlikuje nizvodno i uzvodno od Ozlja. Naime,

uzvodno od Ozlja rijeka teče kroz usku dolinu, skoro pa kanjon, te čini granicu između Ozaljskog pobrđa i Žumberačkog gorja, dok nizvodno Kupa ulazi u Pokupsku ravnicu. Zbog tih razloga, Ozalj se od prapovijesti nalazio na strateškom položaju, te je za očekivati da je prostor uz Kupu služio kao prirodna komunikacija između prostora Pokuplja i Bele Krajine.

S obzirom na prirodnogeomorfološke osobitosti, pristup pregledu terena razlikovao se na prostoru uzvodno, i na prostoru nizvodno od Ozlja. Nizvodno od Ozlja, pristupilo se sustavnom terenskom pregledu na poljoprivrednim parcelama, pravocrtnim kretanjem po ravnim linijama. Kao mjerna jedinica uzeta je katastarska čestica, a nakon pregleda svake čestice, sav sakupljeni materijal se prebrojavao, dok se također bilježila i koncentracija keramike na pojedinim dijelovima čestica. Prethodno je bilo predviđeno da se terenski pregled vrši u vrijeme proljetnog oranja, kada je vidljivost terena najbolja, no zbog vremenskih prilika i dostupnosti studenata, istraživanje je moglo početi tek sredinom srpnja. U to vrijeme poljoprivredne kulture, naročito kukuruz, su već dosegle skoro pa punu visinu, što je utjecalo na vidljivost, stoga je razmak između pojedinih linija bio relativno mali, oko 2 m, kako bi se što više materijala sakupilo i evidentiralo. Na većem dijelu područja uzvodno od Ozlja, zbog brdovitog terena te malog broja oranica, nije bilo moguće izvršiti sustavni terenski pregled, nego se pristupilo topografskom pregledu sa probama dimenzija 20 x 20 x 20 cm. Također su na položajima Zaluka - kurija, Požun - Ključ, Bratovanci - Fukov potok, te Ferenci - Podkučer istražene probne sonde. Tijekom kolovoza bio je u tijeku remont Hidroelektrane Ozalj II, sva voda uzvodno od brane je ispuštena, te je vodostaj bio na svojoj originalnoj razini. Stoga je iskorištena prilika i obiđena je desna obala rijeke Kupe od Hidroelektrane Ilovac do Hidroelektrane Ozalj.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Tijekom istraživanja ukupno je pregledano 1676818 m² terena te sakupljeno 7155 nalaza. Obiđeno je ukupno 40 lokaliteta, od kojih 35 lokaliteta do sada nije bilo evidentirano. Niže u tekstu navedeni su lokaliteti koji su pregledani tijekom ovogodišnjeg istraživanja, te je dana interpretacija pojedinih nalazišta:

1. Gornje Pokupje - Ušće

Lokalitet Ušće u Gornjem Pokupju je već od ranije poznat kao važan latenski lokalitet smješten na samom utoku rijeke Dobre u Kupu. Sjeverno od prapovijesnog zemljanog bedema, obiđene su oranice na kč 804/18, 804/19 i 805/12, KO Pokupje. Sakupljeno je

ukupno 30 ulomaka keramike, svjetlijih tonova i tanjih stijenki, te se mogu kronološki pripisati novom vijeku. Moguće je da se radi o mjestu na kojemu se nalazila novovjekovna kurija Blantich, a koja se ucrtana na karti iz 1873.-1874. godine, a toj građevini ne postoje dostupni podaci.

2. Levkušje - Zdenac

Lokalitet je smješten na desnoj obali rijeke Kupe, južno od potoka Zdenac koji utiče u Kupu. Položaj danas presjeca županijska cesta, a većim dijelom se nalazi pod obrađenim poljoprivrednim površinama. Unatoč lošoj vidljivosti, arheološki materijal je sakupljen na kč 241/3 i 163/1 KO Pokupje. Radi se o 47 ulomcima keramike, pretežito debljih stijenki s puno anorganskih primjesa, no zbog fragmentiranosti, teško ih je pobliže determinirati. S obzirom na frakturu ulomaka, može se reći da općenito pripadaju srednjovjekovnom.

3. Levkušje - Slatina

Ovaj se lokalitet nalazi se sjeverno od potoka Zdenac, sa zapada je omeđen rijekom Kupom, a sa zapada i sjevera danas isušenim riječnim meandrom. Sam toponim položaja je znakovit jer ta riječ obično predstavlja slani izvor vode, što je u prošlosti bio važan dodatni razlog za naseljavanje određenog područja. Ovaj je položaj danas prekriven poljoprivrednim površinama, no vidljivost je bila relativno dobra. Ukupno 126 ulomaka keramike sakupljeno je na kč 248, 261 i 262/4 KO Pokupje. Dio ulomaka je tamnih tonova, debljih stijenki i s organskim primjesama, dok je većina keramike svijetlih tonova i tanjih stijenki bez primjesa. Stoga se može zaključiti da se radi o ulomcima prapovijesne i srednjovjekovne keramike, što upućuje na postojanje naselja u navedenim razdobljima. Moguće je da je lokalitet Zdenac, južno od potoka dio srednjovjekovnog naselja na ovom položaju.

4. Levkušje - Begovica

Na položaju Begovica na kč 295/9 koja se nalazi sjeverno od irigacijskog kanala, uz rijeku Kupu, sakupljeno oko 42 ulomaka srednjovjekovne keramike, koju karakteriziju debele stjenke, puno anorganskih primjesa tamniji tonovi stijenki. Okolne čestice nije bilo moguće obići, te je teško išta reći o opsegu lokaliteta. No postoji mogućnost da se radi o izdvojenom

dijelu lokaliteta Slatina smještenog južnije, budući da je srednjovjekovni materijal sakupljen tamo sličan.

5. Zorkovac na Kupi - Mlaka

Lokalitet Malaka smješten je na južnom rubu naselja Zorkovac na Kupi uz desnu obalu rijeke Kupe. Prilikom obilaska kč 2116/4 KO trg, sakupljeno je 47 ulomaka keramike. Manji dio keramike koji se sastoji od ulomaka debljih stijenki, rađenih rukom, s anorganskim primjesama, dok je veći broj ulomaka tanjih stijenki, bez primjesa te tamnih i oker tonova. Budući da okolne katastarske čestice nije bilo moguće terenski obići, granice prostiranja lokaliteta ostaju za sada nepoznate.

6. Polje Ozaljsko- Pinterski kut

Položaj Pinterski kut smješten je istočno od naselja Polje Ozaljsko te oko 500 m sjeverozapadno od desne obale rijeke Kupe na povišenom dijelu terena. Na kč 1690/3, 1694, 1695/2, 1695/3, 1696, 1710, 1716/2, 1717/1, 1720, 1725/1 i 1725/2 sakupljeno je 238 ulomaka keramike, što je s obzirom na dimenzije pregledanog terena relativno mali broj, no to se može pripisati lošoj vidljivosti. Prevladava novovjekovni keramički materijal oker tonova i tankih glaziranih stijenki, no dio nalaza se također može pripisati prapovijesnom razdoblju s obzirom na frakturu i poliranu površinu stijenki. Posebno zanimljiva su dva prapovijesna keramička ulomka koja na unutarnjoj strani imaju otisak tekstila, te će nakon provedenih analiza biti poznata tekstilna tehnika koja je korištena. No ovaj nalaz je najviše značajan zbog toga što ukazuje na tehnologiju oblikovanja keramike pomoću tekstila, te takav nalaz na području Hrvatske do sada nije bio poznat. Također je pronađen 1 litički odbojak, što potvrđuje dataciju u prapovijest.

7. Trešćerovac - Polje žara

Brončanodobno žarno groblje u Trešćerovcu je od ranije poznato u arheološkoj literaturi od 1884. godine kada su pod vodstvom Šime Ljubića poduzeta prva istraživanja ovog lokaliteta, te se radi u prvom takvom otkrivenom groblju u Hrvatskoj. Groblje se datira u IV fazu kulture polja sa žarama u kontinentalnoj Hrvatskoj, koja se u novije vrijeme još

naziva i grupa Ozalj, a datira se u X. ili IX. st. pr. Kr. Spomenuta prva istraživanja poduzeta su uz cestu koja vodi prema novovjekovnoj kuriji u Trešćerovcu. Tijekom terenskog pregleda običen je sav dostupan teren koji se nalazi pod poljoprivrednim površinama te je sakupljen velik broj keramičkih ulomaka, ukupno njih 849, na kč 1563, 1564, 1604/1, 1614/1, 1614/2, 1615, 1616, 1617/2, 1617/4, 1618/1, 1619/2, 1619/3, 1619/4, 1620/3, 1621/3, 1621/2, 1647/3, 1652/9, 1762/2, 2000/80, 2000/81, 2000/82, 2000/83, 2000/84 i 2000/85 KO Trg. Prevladavaju ulomci debljih stijenki glačanih površina i svijetlosmeđih tonova, slični kao i prethodno pronađene žare. Prema sakupljenom materijalu, može se ustvrditi da se brončanodobno groblje prostiralo zapadno od današnje pristupne ceste prema kuriji. Dio materijala također se može vremenski pripisati u srednji i novi vijek s obzirom na prisutnost srednje debljih ulomaka s anorganskim primjesama te tankih glaziranih ulomaka keramike.

8. Polje Ozaljsko - Dugave

Lokalitet Dugave nalazi se u zapadnom dijelu naselja Polje Ozaljsko, oko 100 m južno od desne obale rijeke Kupe. Radi se o površinom malo lokalitetu, te je na tri parcele kč 1438/2, 1445/4 i 1446/3 sakupljeno 84 ulomka keramike među kojom prevladavaju oker i tamnosivi ulomci “grubih” neukrašenih posuda s puno anorganskih primjesa te srednje debelih stijenki. Stoga se ovdje vjerojatno radi o srednjovjekovnom lokalitetu, no za sada ga nije moguće preciznije datirati.

9. Polje Ozaljsko - Okol

Arheološko nalazište Okol smješteno je unutar negdašnjeg, danas suhog meandra rijeke Kupe, uz zapadni rub naselja Polje Ozaljsko. Ulomci keramike, njih 153, pronađeni su na kč 1330/2, 1333/2, 1339/1 te 1340, KO Trg, s najvećom koncentracijom nalaza na kč 1340. Među materijalom prevladava keramika srednje debelih stijenki s malo anorganskih primjesa, dok dio nalaza čine glazirani keramički ulomci, stoga se lokalitet vremenski može svrstati u novovjekovni lokalitet.

10. Trg - Vučinovac

Lokalitet Vučinovac smješten je na povišenom terenu, koji za oko 1 m nadvisuje okolni prostor, uz zapadni rub naselja Polje Ozaljsko. Radi se o prilično prostranom lokalitetu, te su nalazi sakupljeni na kč 822/1, 833/3, 844/2, 860, 892/2, 895/1, 895/2, 907/1 i 929, KO Trg. Među sakupljena 284 nalaza, prevladavaju keramički ulomci tanjih stijenki, svijetle oker boje, s malo ili bez primjesa, te se oni mogu pripisati novom vijeku. Dio materijala debljih stijenki s organskim primjesama može se pripisati razdoblju prapovijesti, no zbog nedostatka dijagnostičkog materijala, teško je pobliže odrediti dataciju. Također je pronađen i jedan litički odbojak, što potvrđuje korištenje ovog položaja tijekom prapovijesti.

11. Trg - Jerešićka

Lokalitet Jerešićka nalazi se jugoistočno od naselja Trg te se prostire od desne obale Kupe oko 700 m na zapad. Keramički materijal je sakupljen na kč 735, 737, 754/1, 785, 786/1, 786/2 i 799 KO Trg, koje su u vrijeme obilaska bile prekrivene izraslim poljoprivrednim kulturama, pretežito kukuruzom. Ukupno je sakupljeno 154 ulomka, te se pretežito radi o "gruboj" keramici, tamnije boje, s anorganskim primjesama. Najvjerojatnije je riječ o srednjovjekovnoj keramici, no moguće je da se dio ulomaka pripada i antičkoj provincijalnoj keramici.

12. Trg - Klanac

Uz desnu obalu rijeke Kupe, uz jugoistočni rub naselja Trg, na kč 786/1 KO Trg, nalazi se položaj Klanac. Teren je zarastao u visoku travu, te nije sakupljeno nalaza. No prema povijesnim podacima usmenoj predaji, ovdje se nalazilo staro trško groblje, koje se najvjerojatnije prestalo koristiti početkom 20. stoljeća.

13. Trg - Katarinščak

U središnjem dijelu naselja Trg, uz obalu Kupe na samoj bazi meandra koji, u 17. stoljeću sagrađena je crkva Sv. Katarine. Od nje danas nema nikakvih sačuvanih ostataka, no njen položaj vidljiv fizički na samoj mikrolokaciji. Radi se o maloj okrugloj zaravni smještenoj na kosoj padini prema rijeci, a zanimljivo a je ta parcela i danas u vlasništvu Župe Sv. Vida u Ozlju. Prema dostupnim izvorima, crkva je napuštena u 18. stoljeću, no na njeno

postojanje danas podsjeća, osim samo toponima, također i istoimeni naziv izvora koji je danas zarastao.

14. Trg - Ključ

Lokalitet Ključ nalazi se sjeverno od naselja Trg, smješten unutar širokog meandra rijeke Kupe, te je čitav prostor danas prekriven oranicama i livadama. Koncentracija nalaza ulomaka keramike uočena je na kč 252, 253, 259, 293, 299, 300, 303, 310 i 436, dok su sporadični nalazi sakupljeni na kč 254/2, 254/3, 356, 357, 364/3, 364/4, 460 i 463 KO Trg. Može se zaključiti da se radi o prostorno velikom lokalitetu, čiji su rubovi pratili povišeni dio terena koji je rijeka rjeđe plavila. Ukupno je sakupljeno 452 ulomka keramike, te se većinom radi o ulomcima svjetlijih oker i tamnijih tonova te srednje debelih stijenki. Dio keramike kao primjese sadrži anorganske primjese, dok dio pripada keramici pečenoj bez primjesa, manji broj ulomaka je oslikan crvenim prugama ili glaziran. Prema sačuvanim rubovima posuda, većinom se radi o većim posudama za vodu s izvijenim rubovima, te čašama. Stoga se može pretpostaviti da sakupljeni materijal pripada novom i kasnom srednjem vijeku. Stoga se može pretpostaviti da se današnje naselje Trg u prošlosti prostiralo i sjevernije od današnjeg naselja. Nalaz materijala bi također mogao biti i otpad iz naselja koji se tijekom prošlosti tamo deponirao, no s obzirom da se materijal ne nalazi na mjestima koja su često plavljena, to je manje vjerojatnije.

15. Trg - Polje

Lokalitet je smješten uz lijevu obalu rijeke Kupe, uz zapadni rub naselja Trg te se prostire na jug do otprilike današnje ceste između Ozlja i Trga. Teren je u vrijeme obilaska bio prekriven izraslim poljima kukuruza, no vidljivost je unatoč tome bila dobra. Ukupno je sakupljeno 453 ulomka keramike na kč 556/1, 563/2, 566/1, 566/3, 566/4, 566/5, 566/6, 566/7, 566/8, 575, 577/1, 577/2, 585, 586, 587, 590/1, 590/2, 608/1 i 608/2 KO Trg. Na zapadnom dijelu terena prevladava srednjovjekovna keramika debljih srednje debelih stijenki s anorganskim primjesama te svijetlosive do tamnosive boje. Na istočnom dijelu lokaliteta većinu materijala čini prapovijesna keramika tamnijih tonova i debljih stijenki, rađena s organskim primjesama. Zbog fragmentiranosti ulomaka, teško je reći više o keramičkim formama, niti dati precizniju dataciju. Za dio ulomaka u zapadnom istočnom dijelu lokaliteta je moguće da se radi o antičkom provincijalnom materijalu, no to je teško zaključiti radi

nedostatka dijagnostičkih ulomaka. Moguće je da je ovaj lokalitet dio lokaliteta Pesak smješten južnije u neposrednoj blizini.

16. Trg - Vodanjščica

Lokalitet Vodanjščica smješten je uz jugozapadni rub naselja Trg, na terenu koji se koristi kao obradiva površina. Keramički materijal, ukupno 315 ulomaka, sakupljen je na kč 625, 626/2, 631/1, 671, 672, 675/2, 676/2, 681, 682, 683, 686, 689 i 690/2 KO Trg. Radi se pretežito o srednjovjekovnoj i novovjekovnoj keramici, što se očituje po tome što ulomci većinom imaju grubu frakturu s puno anorganskih primjesa. Među keramičkim formama prevladavaju vrčevi za vodu i tanjuri, a manji dio ulomaka je ukrašen oslikavanjem crvenih vodoravnih linija, što je karakteristično za kasni srednji i rani novi vijek.

17. Trg - Pesak

Na sjevernom rubu povišene terase koja se uzdiže oko 5 m iznad okolnog terena, a južno od položaja Vodanjščica, nalazi se lokalitet Pesak. Položaj je u vrijeme pregleda bio prekriven izraslim poljima kukuruza, no vidljivost je bila izuzetno dobra. Na kč 651, 652, 653, 654/1, 654/2, 655 i 656 KO Trg sakupljeno je ukupno 205 ulomaka keramike. Većinom se radi o prapovijesnoj keramici koju karakteriziraju tamni oker i svijetlosmeđi tonovi, sa poliranim stjenkama posuda i upotrebom organskih primjesa. Pronađen je i jedan dijagnostički ulomak koji je ukrašen tzv. "Kamstich" ukrasom, karakterističnim za mlađe željezno doba. Također su nađena i dva mala litička odbojka. Manji dio keramike, sa debljim stjenkama i puno anorganskih primjesa pripada vjerojatno u srednji vijek, a moguće je da se radi o rimskoj provincijalnoj keramici, no za potvrdu toga potrebna su daljnja istraživanja.

18. Ozalj - Kod mosta

Oko 100 m uzvodno od mosta u naselju Ozalj, uz desnu obalu Kupe, na koordinatama 45°36'50.6"N 15°28'30.5"E, nalaze se ostaci nepoznate strukture. Spomenuta struktura se uobičajeno nalazi pod vodom, stoga je njene ostatke moguće uočiti jedino tijekom pražnjenja akumulacije kada je vodostaj rijeke nizak. Ona se sastoji od po tri velika kamena bloka, dimenzija oko 1x1 m, složena u dva reda, dok se sjeverno od njih, dublje u rijeci nalaze tanji

kolci zabijeni u dno. Za sad je teško uočiti koja je bila namjena spomenutog podzida, no može se pretpostaviti da se možda radi o ostacima novovjekovnog mlina. Na potopljenom sprudu u neposrednoj blizini nađena je također veća količina novovjekovne keramike, pretežno tamnije boje i tanjih stijenki te pećnjaka, no ne može se ustvrditi ima li taj nalaz veze sa spomenutom strukturom.

19. Ozalj - ispod starog grada

Tijekom obilaska desne obale Kupe u vrijeme dok je vodostaj bio jako nizak, oko 100 m uzvodno od Starog grada Ozlja, na koordinatama 45°36'54.8"N 15°28'07.1"E, uočeni su ostaci suhozidnog podzida. On se pruža ispod ruba današnje obale, paralelno s njim u dužini od oko 5 m, te je građen od jednog reda kamenja. Vrijeme i svrhu nastanka ove strukture je teško utvrditi, no može se pretpostaviti da se radi o prapovijesnom suhozidu.

20. Ozalj - Špilja iznad pruge

Špilja iznad pruge smještena je na vrhu strmog obronka iznad desne obale rijeke Kupe. Špilja ima dva ulaza, istočni horizontalni, koji se nalazi ispod ruba platoa, te zapadni jamski ulaz. Špilja se sastoji od velike dvorane, od koje se prema sjeverozapadu odvaja duži uski slijepi hodnik. Špilja se nalazi na prostoru nekadašnjeg kamenoloma, te je moguće da je velik dio špilje devastiran. Sama špilja je puna većih i manjih komada kamenja, te također i recentnog otpada. Prema dostupnim informacijama, u špilji je tijekom speleološkog istraživanja 90-ih pronađen ukrašeni komad životinjskog roga koji je pohranjen u Gradskom muzeju u Karlovcu. Unatoč tomu, tijekom ovogodišnjeg rekognosciranja sakupljen je samo manji broj, ukupno 6 ulomaka, novovjekovne keramike.

21. Zaluka - Kurija

U središnjem dijelu brežuljka smještenog unutar oštrog zavoja kojeg čini rijeka Kupa, nalaze se ostaci novovjekovne kurije Zaluka. U 18. stoljeću pripadala je plemićkoj obitelji Zebić, no kasnijih podataka o njoj nemamo. Danas je taj prostor prekriven šumom, a na mjestu gdje se nalazila kurija vidljive su ruševine dviju zgrada, glavne zgrade i vjerojatno gospodarskog objekta. Zidovi oba objekta prekrivena su urušenim kamenjem i zemljom, a oko njih se nalazi mali zaravljani plato. S ciljem da se dozna o mogućem postojanju nekog ranijeg fortifikacijskog objekta na ovom mjestu, poduzeta su probna iskapanja s dvije sonde. Sonda 1 dimenzija 1 x 2 m, otvorena je ispred nekadašnje glavne zgrade kuriji, u središnjem

dijelu lokaliteta, dok je sonda 2 dimenzija 1 x 1 m otvorena na sjevernom dijelu platoa. Sonda 1 ima zanimljivu stratigrafiju i sastoji se od 11 stratigrafskih jedinica, a radi se o naizmjeničnim slojevima tamnosive i žute zemlje, debljine od samo 5 do 10 cm, kojima je bila zatrpana velika ispuna. Unatoč maloj površini istraživanja pronađeno je puno nalaza, čak 935 uglavnom ulomaka novovjekovne keramike, većinom svjetlijih tonova i tankih stijenki, a velik broj ulomaka je bio i oslikan geometrijskim motivima. Među nalazima se posebno ističu dvije koštane drške noža ili nekog drugog pribora za jelo. Općenito se iskopani materijal može pripisati novom vijeku, no za točniju dataciju biti će potrebno izvršiti detaljniji pregled materijala.

Istraživanje probne sonde na lokalitetu Zaluka – Kuriya

22. Bratovanci – Fukov potok

Lokalitet se nalazi na izdanku Ozaljskog pobrđa iznad desne obale rijeke Kupe, na mjestu gdje rijeka mijenja svoj tok iz Z-I u SZ-JI, toga je ovaj položaj vjerojatno mogao predstavljati strateški položaj kojime se mogla nadgledati komunikacija uz rijeku. Sam položaj se sastoji od širokog platoa koji je na zapadnoj strani spojen s ostatkom brdskog masiva, dok su mu ostale padine, napose one prema Kupi, strme. Danas je prekriven šumom, što otežava vidljivost. U središnjem dijelu platoa, koji je blago povišen, izvedeno je 10 testnih proba, te je u površinskom sloju sakupljeno 7 komada ulomaka prapovijesne keramike, no zbog fragmentiranosti nalaza teško je odrediti točniju dataciju. Također je izvedeno probno iskapanje sa sondom dimenzija 1 x 1 m, no nakon jako tankog površinskog humusnog sloja,

slijedi sloj žute zemlje u kojoj nije bilo nalaza. Stoga se može zaključiti da se u jednom trenutku tijekom prapovijesti ovdje nalazilo kratkotrajno naselje, ili je djelovanje erozije ispralo većinu kulturnog sloja.

23. Mahično - Polje

Položaj Polje u Mahičnu smješten je uz lijevu obalu rijeke Kupe sjeverozapadno od naselja Mahično i novovjekovne kurije. Ulomci keramike sakupljeni su na oranicama na kč 360/2, 362, 365, 376, 386/3, 386/4 i 394 KO Mahično. Prema karakteristikama nalaza, može se zaključiti da se radi o prapovijesnom i novovjekovnom lokalitetu.

24. Zorkovac - Orlovac

Lokalitet Ograde nalazi se južno od naselja Zorkovac uz lijevu obalu rijeke Kupe na mjestu gdje ona mijenja smjer iz SI - JZ u SZ - JI. Na dostupnim pregledanim oranicama na kč 845/1, 848/4, 848/6, 853/1, 853/2, 854/1, 854/3, 859/3 i 865 KO Zorkovac, sakupljeno je ukupno 11 ulomaka keramike, što predstavlja relativno mali broj, što se može pripisati lošoj vidljivosti. Unatoč velikoj fragmentiranosti ulomaka, prema sakupljenom keramičkom materijalu može se zaključiti da se radi o prapovijesnom i novovjekovnom lokalitetu.

25. Zorkovac - Luka

Lokalitet Luka smješten je južno od naselja Zorkovac, te se proteže uz lijevu obalu rijeke Kupe. Nalazi su uočeni na kč 1021, 1023, 1027/1, 1027/4, 1037/1 i 1037/2 KO Zorkovac. U vrijeme obilaska terena vegetacija se bila razrasla, te je zbog loše vidljivosti sakupljen mali broj nalaza, 75 ulomaka keramike, no oni ipak dokazuju postojanje prapovijesnog i srednjovjekovnog lokaliteta na ovom mjestu.

26. Zorkovac - Ograde

Položaj Ograde nalazi se u sjevernom dijelu naselja Zorkovac uz lijevu obalu rijeke Kupe. Zbog loše vidljivosti sakupljeno je samo 48 ulomaka keramike, a najvećaje

koncentracija uočena na kč 1175/12 i 1175/18. Prevladava fino pečena keramika svijetle oker boje i tankih stijenki bez prisustva primjesa, te se radi se o novovjekovnoj keramici.

27. Zorkovac - Šimička

Lokalitet je smješten južno od lokaliteta Mirkopolje - Kirinščak te potoka koji teče u njegovom podnožju i njegovog ušća u Kupu, a omeđen je još na zapadu rijekom Kupom. Na povišenom je terenu koji se blago spušta prema zapadu i sjeveru. Ukupno 72 komada ulomaka keramike sakupljeno je na oranici na kč 1179/1 KO Zorkovac, te se od toga 32 ulomka mogu pripisati srednjem vijeku, a 40 prapovijesti. Što se prapovijesnog materijala tiče, on je sličan nalazima s Kirinščaka. Stoga se može pretpostaviti da se radi zapravo o dijelu, nekoj vrsti "podgrađa" istog lokaliteta, od kojeg je bio odvojen potokom. Još je 5 ulomaka prapovijesne keramike nađeno na 1179/3, no s obzirom da se radi o neobrađenoj livadi, vidljivost je bila jako loša. Može se pretpostaviti da se lokalitet prostirao i zapadno od današnje županijske ceste s obzirom na reljef terena, no taj dio nije bilo moguće obići zbog loše vidljivosti.

28. Mirkopolje - Kirinščak

Arheološki lokalitet Kirinšček već je od prije poznat u literaturi, također pod nazivima Smićelj ili Brvo, dok je među lokalnim stanovništvom poznat kao Gavankin grad ili Gavankin brig. Smješten je na strmoj uzvisini iznad lijeve obale Kupe, sjeverno od naselja Zorkovac. To je brončanodobni lokalitet, koji je bio okružen s tri zemljana jarka i bedema.

Lokalitet se nalazi na području prekrivenom šumom. No relativno je lako dostupan zbog smještaja u blizini naselja, te je stoga izvjesna devastacija od strane posjetitelja. Posebno poguban utjecaj imaju "metaldetektoristi", te su po cijelom lokalitetu vidljive rupe u zemlji preostale od njihovih aktivnosti. Veliku opasnost predstavlja i prirodno odronjavanje lokaliteta, koje je uzrokovano djelovanjem rijeke Kupe, te otprilike 1/3 lokaliteta se do sada urušilo. U budućnosti su, zbog planirane izgradnje sustava obrane od poplava grada Karlovca, mogući još jači odroni uzrokovani djelovanjem vode.

Godine 1984. vršena su od strane Zavičajnog muzeja Ozalj probna arheološka iskapanja, no dokumentacija o radovima gotovo ne postoji. Ove godine istražene su dvije probne sonde, svaka dimenzija 1 x 1 m, te je pronađen materijal koji dokazuje postojanje latenskog naselja. Od nalaza valja istaknuti ulomak narukvice od staklene paste, te reljefno

ukrašenu glinenu perlu. Također su pronađena dva ulomka stakla te ulomci željezne troske, što dokazuje metaluršku aktivnost na lokalitetu.

29. Mirkopolje - Majer

Položaj nekadašnje kurije u Mirkopolju nalaze se jugoistočno od naselja, na povišenom terenu u blizini rijeke Kupe. O samoj kuriji ne postoje dostupni pisani podaci. Prema prikazu na katastarskom planu iz 1862. godinu, sama kurija je bila zidana zgrada jednostavnog tlocrta, uz koju su stajale tri drvene i jedna zidana gospodarska zgrada, a u sjeveroistočnom dijelu kompleksa nalazio se manji perivoj. Danas je prostor gdje su se nalazile građevine pokriven livadom, dok je prostor perivoja zarastao u šumu. Danas nisu vidljivi nikakvi arhitektonski ostaci, osim na kč 229, gdje se u tlu mogu razaznati obrisi vjerojatno glavne zgrade kurije. Tijekom obilaska je oko spomenute čestice sakupljeno 6 ulomaka novovjekovne keramike.

30. Mirkopolje - Munice

Položaj Munice smješten je južno od naselja Mirkopolje uz čijevu obalu rijeke Kupe. Na središnjem dijelu parcele kč 202/2 KO Mirkopolje, pronađeno je 108 ulomaka keramike koji se općenito mogu datirati u kasni srednji i novi vijek. Zanimljivo da na okolnim parcelama, unatoč dobroj vidljivosti, nije bilo nalaza. Stoga je za sada teško reći dali se ovdje radi o zasebnom lokalitetu ili o izdvojenom dijelu lokaliteta Brod.

31. Mirkopolje - Brod

Lokalitet je smješten jugozapadno od naselja, uz lijevu obalu rijeke Kupe, na zavoju gdje rijeka mijenja smjer iz SI - JZ u SZ - JI. Sam naziv položaja je znakovit i upućuje na prijelaz preko rijeke. Keramički ulomci sakupljeni su na kč 188, 144, 148/1, 148/2, 148/3, 148/4, 148/5, 148/6, 149/2 i 149/4 KO Mirkopolje, dok je najveća koncentracija materijala zabilježena na kč 144. Radi se o srednjovjekovnom i novovjekovnom materijalu, a među keramikom prevladava "grublja" tamnijih tonova s puno primjesa. Stoga je moguće da se radi o srednjovjekovnom seoskom naselju.

32. Podbrežje - Breznica

Lokalitet Breznica smješten je istočno od naselja podbrežje, uz lijevu obalu rijeke Kupe. Koncentracija keramičkih nalaza uočena je na kč 148, 161 i 164 KO Podbrežje, na kč 160 su sakupljeni samo sporadični nalazi, dok na kč 165 nije nađeno nalaza. Među sakupljenom keramikom nalaze se i dva ulomka ukrašena slikanim motivom crvenih vodoravnih pruga, te se prema tome, kao i prema formama posuda, može zaključiti vremenska pripadnost lokaliteta u kasni srednji vijek.

33. Podbrežje - Polje

Lokalitet je smješten na povišenom terenu uz lijevu obalu rijeke Kupe, na dijelu gdje spomenuta tok spomenute rijeke zaokreće ka sjeveru. Teren je pokriven kukuruzom, dok je na tlu bilo i dosta korova, te je vidljivost bila relativno loša. Arheološki materijal je sakupljen na kč 11/7, 11/24, 11/26, 11/41, 11/47, 12/11, 12/12, 12/16, 12/35, 12/36, 12/37, 12/38, 14/14, 14/15 i 14/20 KO Podbrežje. Sporadični nalazi nađeni su još na kč 6/6, 6/9 i 6/10, 11/32, 12/8, 14/6, 14/7, 14/8 i 14/17, dok na kč 12/32, 12/60/1 i 12/60/2 nisu nađeni nalazi. Prema sakupljenom materijalu, može se generalno zaključiti da se radi o srednjovjekovnom i novovjekovnom lokalitetu.

34. Podbrežje - Donje selo

Ovaj lokalitet nalazi se na povišenom terenu, južno uz položaj Polje, te je moguće da se radi o njegovom nastavku. Arheološki nalazi sakupljeni su na kč 19/27, 19/29 i 19/30, ukupno 23 ulomka keramike i jedan litički odbojak. Većina materijala može se pripisati razdoblju prapovijesti, no zbog fragmentiranosti ulomaka teško je točnije odrediti datirati nalaze.

35. Podbrežje - Kurija

Lokacija nekadašnje kurije u Podbrežju smještena je na kč 10/2 KO Podbrežje, uz lijevu obalu Kupe. O kuriji nema dostupnih povijesnih podataka, no s obzirom na prikaz na katastarskom planu iz 1862. godine, može se zaključiti da se radi o jednostavnoj pravokutnoj zgradi koja je na jugozapadnom uglu imala okruglu obrambenu kulu, dok su se osim nje u

kompleksu nalazila još četiri drvena gospodarska objekta. Tijekom pregleda terena, nisu uočeni arhitektonski ostaci, no zbog svježje uzorane zemlje, sakupljena je velika količina keramike, 194 komada, koji se mogu ugrubo pripisati razdoblju 18. i 19. stoljeća.

36. Podbrežje - Most

Lokalitet je smješten istočno od malog vodotoka koji se ulijeva u Kupu, južno od naselja Podbrežje, na povišenoj riječnoj terasi uz lijevu obalu Kupe. Sam toponim lokaliteta ukazuje na postojanje prijelaza preko rijeke. Iako je lokalitet bio pokriven razraslim poljem kukuruza, vidljivost je bila zadovoljavajuća te su nalazi ulomaka keramike, njih 140, sakupljeni na kč 5/9, 5/15, 7/1, 7/4, 8/2 te na južnom dijelu kč 5/17. Također su obidene kč 1/4, 1/7, 1/11, 1/19, 2 i 4 KO Podbrežje, te je, vjerojatno zbog loše vidljivosti, sakupljeno samo 24 ulomka keramike. Generalno gledajući, istočnom dijelu lokaliteta, vjerojatno zbog blizine nekadašnja novovjekovne kurije, prevladavaju novovjekovni nalazi. S druge strane, u zapadnom dijelu lokaliteta, uočena je koncentracija prapovijesnih ulomaka keramike, a nađena su i dva ulomka litičkih odbojaka, no teško je nalaze pripisati određenom razdoblju unutar prapovijesti.

37. Zajačko selo - Luka

Lokalitet je smješten uz jugoistočni rub naselja Zajačko selo, uz lijevu obalu rijeke Kupe, na povišenom terenu. U neposrednoj blizini nalazi se gaz preko rijeke, što je vjerojatno i utjecalo na smještaj lokaliteta. Prilikom pregleda je uočeno da se Radi o prostranom nalazištu, te su nalazi sakupljeni na kč 835/1, 836/1, 837, 841, 844, 846, 847, 852, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 938, 939 i 940 KO Zajačko selo. Na terenu se nalaze polja kukuruza, vidljivost je uglavnom bila dobra, no varirala je ovisno o pojedinoj čestici. Nalazi keramike sakupljeni su na kč 799, 803, 804, 805 i 806 KO Zajačko selo. Broj sakupljenih ulomaka je relativno mali, 23 komada, no vidljivost je zbog izraslog kukuruza bila loša. Ukupno je sakupljeno 225 ulomaka keramike, od čega je najveća koncentracija zabilježena na kč 853 - 860, te se radi pretežito o srednjovjekovnoj i novovjekovnoj keramici. No na kč 846 i 847 je također sakupljena i veća koncentracija prapovijesne keramika, 27 ulomaka, zajedno s 2 komada litičkih odbojaka. Stoga je moguće da se na tom mjestu nalazio kratkotrajni prapovijesni lokalitet, koji bi se prema teksturi keramike mogao pripisati razdoblju eneolitika.

38. Vrhovac - Reisnerov dvor

Nekadašnji Reisnerov dvor smješten je na samom južnom rubu naselja Vrhovac na kč 1456/1, 1456/2 i 1461/3 KO Vrhovac. O kuriji nema povijesnih podataka, a prema katastarskom planu iz 1862. godine, sastojao se od glavne zgrade i šest gospodarskih, od kojih je danas sačuvana samo jedna gospodarska zgrada. Na mjestu ostalih objekata, nalaze se novije građevine koje pripadaju danas napuštenom manju, no u tlu je moguće uočiti obrise starijih zgrada nekadašnje kurije.

39. Ferenci - Žlota

Na istočnom rubu zaselka Donji Ferenci, tijekom radova na obiteljskom imanju na kč 522 KO Ferenci, u iskopu zemlje sakupljeno je 10 ulomaka keramike. Njihove stjenke su pretežito tamnosivih tonova s puno anorganskih primjesa, te se vjerojatno radi o kasnosrednjovjekovnoj keramici. Stoga se može pretpostaviti postojanje srednjovjekovnog naselja na mjestu Donjih Ferenaca.

40. Ferenci – Zakučer

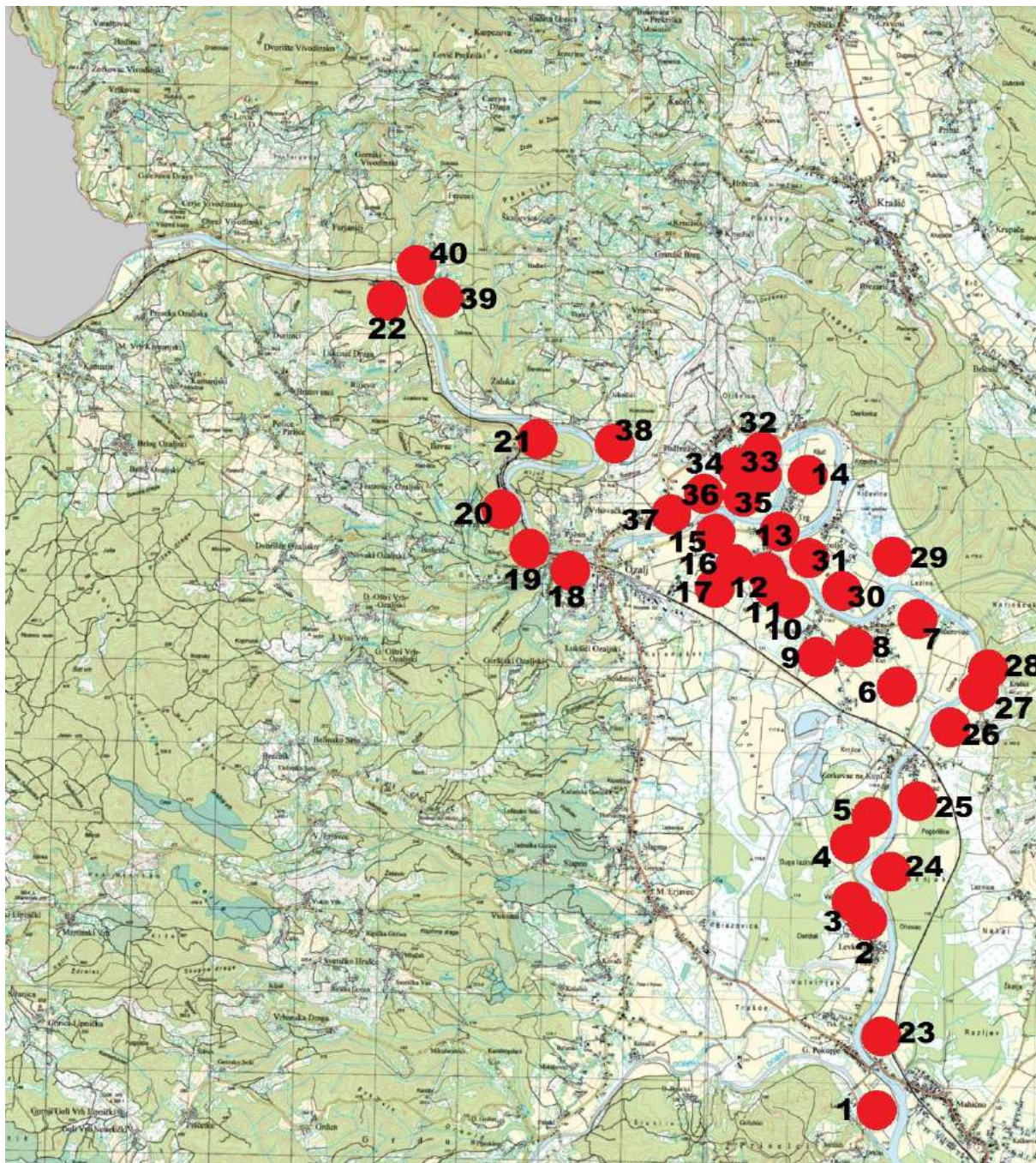
Položaj Zakučer nalazi se zapadno od naselja Ferenci, na malom obronku iznad desne obale rijeke Kupe na kč 390/2 i 390/3 KO Ferenci. Nalazi se točno na mjestu gdje rijeka Kupa zaokreće tok iz smjera Z-I u SZ-JI. Znakovit je smještaj lokaliteta nasuprot lokaliteta Fukov potok koji se nalazi pak iznad lijeve obale Kupe. Sam položaj se nalazi na izdanku na obronku brijega, na vrhu kojeg se nalazi mali plato spojen s istočne strane s ostatkom brdskog masiva, dok su mu ostale padine strme. Prema usmenoj predaji, ovdje je nekada bila smještena kapelica nepoznatog titulara, koja je stradala u oluji. Na istočnoj strani platoa izvedena je probna sonda dimenzija 1 x 1 m. Utvrđene su 4 stratigrafske jedinice. SJ 1 čini tanki humusni sloj crne boje, debljine oko 2-3 cm. Ispod njega se nalazi SJ 2, debljine 38-43 cm, a čini ga žuta tvrda zemlja. Unatoč izgledu i konzistenciji sterilnog sloja zemlje, u njemu je nađen veći 46 ulomaka keramike. Keramički fragmenti su većinom debelih stjenki i tamnih tonova rađeni sa biljnim primjesama. Kod 4 ulomka koja su rađena na lončarskom kolu, može uočiti finija izrada, te je jedan od njih ukrašen s reljefnim rebrom. Radi se vjerojatno o kasnoželjeznodobnoj keramici, no zbog nedostatka dijagnostičkog materijala, teško je utvrditi

pripadnost određenoj kulturnoj pojavi. Također su nađena i dva komada litičkog materijala: jedna jezgra i jedan odbojak. SJ 3 čini tvrda sterilna zemlja žute boje prošarana komadićima smeđeg kamenja, dok je SJ 4 živa stijena koja se javlja uz istočni rub probe sonde. Što se tiče karaktera lokaliteta, za sada je to teško ustvrditi s obzirom na male dimenzije sonde.

ZAKLJUČAK

Radi nepovoljnih vremenskih uvjeta te nedostupnosti studenata arheologije zbog akademskih obveza, rekognosciranje nije moglo biti izvršeno tijekom proljeća kako je planirano, nego je tek manjim dijelom izvršeno u kasno proljeće, a većim dijelom tijekom ljeta. S obzirom da je većina običenih površina bilo pokriveno kukuruzom koji je u doba obilaska dosizao skoro punu visinu, vidljivost je često bila loša. Ono što je uočljivo te stvara probleme prilikom datacije pojedinih lokaliteta jest jako mali broj dijagnostičkih ulomaka keramike. To je osobito vidljivo na prapovijesnim lokalitetima.

Može se na kraju zaključiti da rezultati ovogodišnjeg rekognosciranja upućuju na izuzetnu naseljenost prostora uz rijeku Kupu u prošlosti, pogotovo u ravničarskom dijelu oko naselja Trg. Velik broj materijala sakupljenog oko spomenutog naselja i ne treba čuditi s obzirom da je kvaliteta zemlje za poljoprivredu puno bolja nego na okolnom prostoru, te je to vjerojatno bio glavni razlog koji je privlačio ljude u naseljavanju ove mikrolokacije.

Karta s označenim lokalitetima uz rijeku Kupu, izradio Miroslav Razum 2023.

Općenito je ovo istraživanje potvrdilo veliki arheološki potencijal Ozaljskog područja. No kao što je vidljivo iz samog teksta, za većinu lokaliteta nije za sada moguće utvrditi približnu dataciju ili opseg. Stoga je potrebno izvršiti detaljnija istraživanja pojedinih položaja kako bi se preciznije utvrdila horizontalna stratigrafija te izvršiti analize i usporedbe keramičkog materijala. Može se slobodno reći da je izvršeni program tek početak sustavnog rada koji predstoji.

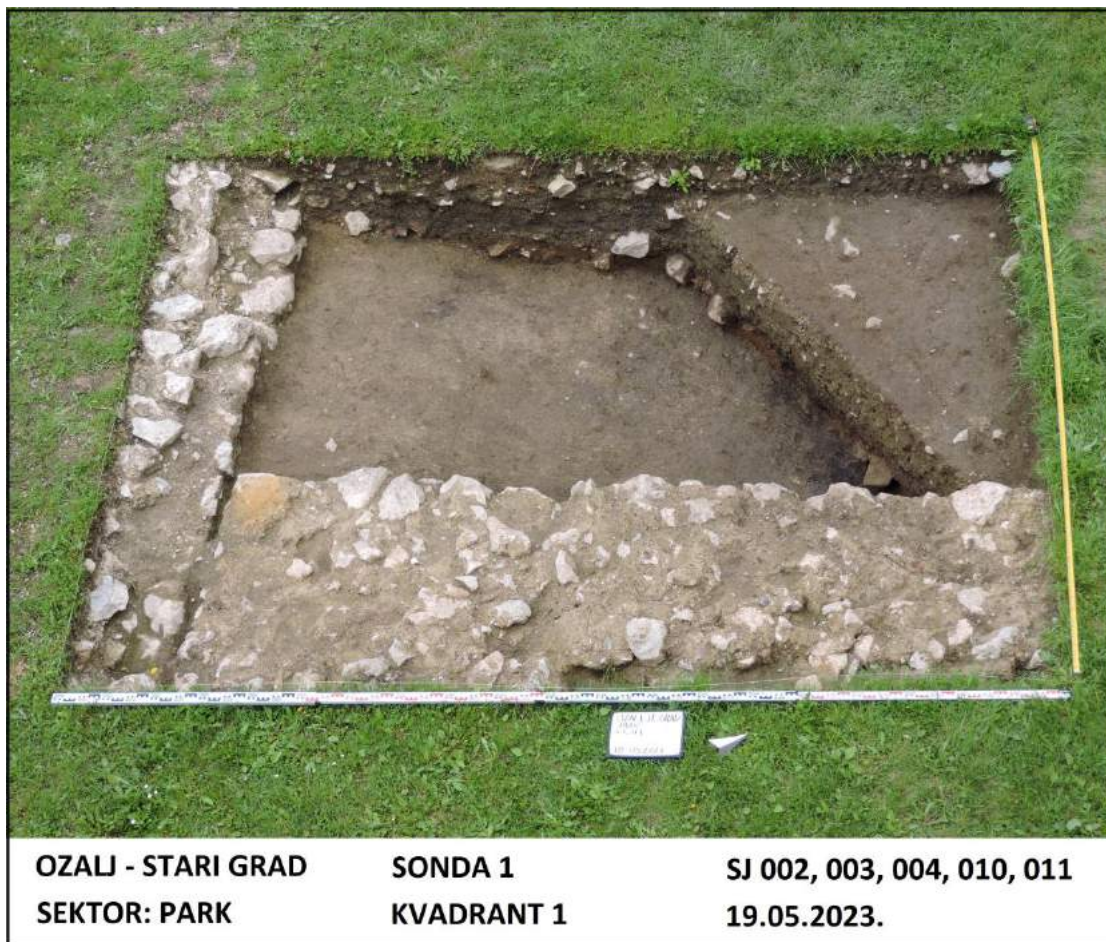
IZVJEŠĆE O ARHEOLOŠKIM ISTRAŽIVANJIMA NA STAROM GRADU OZLJU

Arheološka iskapanja na Starom gradu Ozalj u sektoru Park provedena su tijekom 2023. godine smanjenom dinamikom od planiranog. Naime zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta i drugih obveza u muzeju te projekta rekognosciranja uz rijeku Kupu rađeno je na istraživanju kada se stiglo. Ipak, dobila su se saznanja o novim zanimljivim podacima.

Dovršeno je uklanjanje SJ 007, glinovitog sloja crvenkaste do sivkasto roskaste boje. Debljina sloja je oko 10 do 15 cm, osim u sjevernom dijelu gdje je debeo manje od 5 cm. Ispod njega se u središnjem i sjevernom dijelu sonde nalazi SJ 008, sloj iste boje i također glinoviti, ali drugačije konzistencije, pri čemu je SJ 008 kompaktniji. Ovaj sloj je također debljine 10 do 15 cm, a na njegovoj površini uočeno je i nekoliko većih komada opeka i kamenja. U ova dva sloja nađen je relativno mali broj nalaza i to pretežito u sjevernom dijelu sonde, a radi se o većim ulomcima keramičkih posuda pretežito tankih stjenki. Uzoraka je također manji broj, i većinom se sastoje od sitnih ulomaka spaljenih kostiju. Zanimljivo je da je cijelom SJ 007 nađen veći broj ulomaka ljuške jajeta. Za spomenuti je i poseban nalaz male brončane zakovice s kupolastom glavicom, promjera oko 5 mm, koja je također pronađena u SJ 007.

U sjevernom dijelu sonde, uz sam kontrolni profil, ispod SJ 007 a iznad SJ 008, javlja se SJ 009, sivi sloj zemlje. Uz rub kontrolnog profila u blizini zida SJ 002, ispod SJ 008, javlja se tanak polukružni sloj pepela, SJ 010 promjera oko 50 cm, koji zalazi u kontrolni profil, a za koji je moguće da se radi o vatrištu. Ispod glinovitih slojeva SJ 007 i 008, u južnom i središnjem dijelu sonde, javlja se SJ 011, žućkasti pjeskoviti sloj. Kao i prethodni slojevi, i on relativno visinski "pada" od juga prema sjeveru. U južnom dijelu sonde nazire se SJ 012, također pjeskovit sloj sličan SJ 011, no sive je boje, sadrži veći broj oblutak i manjeg kamenja, rahlije je konzistencije, te se podvlači ispod SJ 011. Uz zid SJ 002, ispod SJ 008, u dužini od oko 200 cm, i širini od 20- 30 cm, nazire se sloj od pomiješane žuto - tamnosive gline koji se također podvlači ispod SJ 011.

Za sada se generalno može pretpostaviti da se s obzirom na slojeve gline i pijeska, radilo o nekoj vrsti drenaže. No o mogućim interpretacijama spomenutih stratigrafskih jedinica, biti će moguće govoriti u predstojećem razdoblju kada će one biti u potpunosti istražene i definirane.

2. ZAŠTITA

2.1. Etno park Ozalj – muzej na otvorenom

U Etno parku Ozalj tijekom 2023. godine nisu provedeni zaštitni radovi s obzirom da su svi postojeći objekti u prethodnim godinama sanirani. Tijekom 2022. završeno je idejno rješenje uređenja Etno parka Ozalj, te je u dogovoru s Gradom Ozljem i HEP-om bilo planirano izmještanje dalekovoda koji prolazi preko Etno parka što je daljnji uvjet za izradu glavnog projekta i ishođenje građevinske dozvole. Nažalost u 2023. godini nije riješen ovaj problem radi trase izmještanja i potrebnih dozvola vlasnika parcela za izmještanje dalekovoda.

2.2 Restauracija

U 2023. godini provedeni su radovi na restauraciji preše za keramiku i crijep. Program je sufinanciran od strane Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, a ukupna vrijednost je 9.237,50 eura. Preša Inv. br. 4056, proizvođač: Erste Brüner Maschinenfabriks-Gesellschaft, mjesto proizvodnje: Brünn, godina proizvodnje: 1908., dimenzije: visina 200 cm, širina 120 cm, težina cca 2.000 KG, restaurirana je u Zagrebu u obrtu za restauraciju, popravak i održavanje proizvoda od metala Ferrum i kao eksponat bit će izložena u Etno

parku Ozalj. U 2023. godini provedena je i restauracija peći Armina Schreinerera, te zaštitni radovi protiv crvotočina na nekoliko predmeta iz etnografske zbirke Zavičajnog muzeja Ozalj.

2.3. Ostalo/zaštita

Tekstilni predmeti Sakralne zbirke i Etnografske zbirke građe su redovito pregledavani i zamotani su u beskiselinsku foliju, dok je veći broj slika, dokumenta i fotografija iz Dokumentarne zbirke, Zbirke Fotografija i Kulturno – povijesne zbirke zamotano u zaštitni papir melinex. Odvlaživačima se kontrolira vlažnost zraka ispod 60% u prostorima muzeja, galerije i depoima. Dio arheološke građe pohranjen je u spremištu na adresi Kurilovac 1, jer u prostoru Starog grada Ozlja više nemamo mjesta za adekvatno pohranjivanje novih predmeta.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Inventarna knjiga Zavičajnog muzeja Ozalj završava s rednim brojem 4318 gdje su podaci obrađeni klasično. Klasična obrada podataka je i kod inventarnih kartica, gdje se uz podatke nalazi i slika predmeta.

Podaci o predmetima vode se i računalno u M++ programu gdje je ukupno obrađeno 5576 zapisa i to po zbirkama kako slijedi:

- Arheološka zbirka 564 zapisa
- Etnografska zbirka 1314 zapis
- Galerija slika 805 zapisa
- Kulturno povijesna zbirka 1343 zapisa
- Sakralna zbirka 170 zapisa
- Zbirka dokumenata 939 zapisa
- Zbirka fotografija 446 zapis

Ukupan broj muzejskih predmeta u svim zbirkama sa svim podgrupama i dijelovima je 26265.

3.2. Fototeka

Tijekom pregleda i/ili revizije građe fotografiraju se predmeti koji nemaju adekvatnu sliku uz inventarnu karticu, a fototeka je obogaćena i fotografijama brojnih događanja u Zavičajnom muzeju Ozalj i Starom gradu Ozlju. Fotografije događanja nisu inventarizirane, razvrstane su po temama ili godinama snimanja.

3.3. Hemeroteka

Praćenjem dnevnih i tjednih tiskovina hemeroteka je obogaćena člancima vezanim uz Grad Ozalj, kao i člancima vezanim uz rad Zavičajnog muzeja. Glavnina članaka prikupljena je iz: *Karlovački tjednik* (31), *Večernjeg lista* (4). Zavičajni muzej Ozalj posjeduje značajnu količinu materijala poput plakata, kalendara i novinskih članaka koji su na bilo koji način vezani uz Ozalj. Skupljena građa se pohranjuje, te se obrađuje i popisuje.

3.4. Ostalo

Zavičajni muzej Ozalj vodi:

Evidenciju o konzervatorsko – restauratorskim postupcima

Evidenciju o pedagoškoj djelatnosti i broju posjetitelja

Evidenciju o marketingu i odnosima s javnošću

Knjigu evidencije o izložbama

Knjigu izlaska/ulaska muzejskih predmeta

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Tijekom 2023. godine knjižni fond Zavičajnog muzeja Ozalj povećao se za 111 izdanja. Izdanja su nabavljena na sljedeći način:

razmjena: 23,

dar: 44,

kupnja: 15,

muzejska izdanja: 29.

4.2. Stručna obrada knjižnične građe

Knjižna građa upisana je u Knjigu inventara knjiga knjižnice Zavičajnog muzeja Ozalj i vodi se klasično. Posljednji upisani broj u 2023. godini je 4089.

Dio građe razdvajanjem Pučkog otvorenog učilišta 2007. godine na Zavičajni muzej Ozalj i Gradsku knjižnicu Ivana Belostenca prešlo je u vlasništvo knjižnice, knjižnici je predan popis izdanja za koje smatramo da bi ih mogli imati u svojoj evidenciji (razlika u reviziji od 157 knjiga), po očitovanju Gradske knjižnice i čitaonice Ivana Belostenca moći će se zaključiti točan obim knjižne građe muzeja.

Knjižnica se do danas po tom pitanju nije očitovala.

Stare knjige dio su Dokumentarne zbirke Zavičajnog muzeja Ozalj, te su uvedene u M++, obrađene i inventarizirane.

Krajem 2013. godine započelo se s upisivanjem knjižne građe u digitalnom obliku radi lakšeg pretraživanja; građa se upisuje u radni list programa Microsoft Excel. Do sada je na takav način upisano svih 4089 izdanja, odnosno 100 % ukupne građe! Knjižni fond u stalnom je porastu, te se novonabavljena izdanja redovno upisuju. Zavičajni muzej Ozalj s ovako velikim knjižnim fondom, stječe uvijete za osnivanje muzejske knjižnice, koja bi mogla biti dostupna kao studijska literatura, koja bi se koristila unutar prostora muzeja uz nadzor stručnog muzejskog osoblja, što postavljamo kao jedan od razvojnih ciljeva muzeja u narednim godinama, koji se može ostvariti širenjem muzejskog prostora u najmu u Starom gradu ako to DBHZ dozvoli i zapošljavanjem novog stručnog osoblja.

4.3. Služba i usluge za korisnike

Tijekom 2023. knjižna građa posuđivana je brojnim korisnicima na upit, ukupno je posuđeno 23 različita naslova, uglavnom stručne literature (Slava Raškaj, Stari grad Ozalj [arhitektura, arheologija]), koju koriste studenti za izradu preddiplomskih, diplomskih i doktorskih radova, a građu koriste i stručnjaci i istraživači za stručne članke te stručne radove.

5. STALNI POSTAV

Stalni postav Zavičajnog muzeja Ozalj ponovno je otvoren 29. travnja 2014. godine, nakon obnove prostora, uoči Dana grada Ozlja, te ga je do kraja 2014. godine posjetilo, zajedno sa galerijskim prostorom, oko 7000 ljudi. U 2016. godini ukupan broj posjetitelja Zavičajnog muzeja Ozalj i njegovih programa unutar Starog grada Ozlja došao je do 14461 osobe, a posjet stalnog postava muzeja do brojke od 10300 posjetitelja. U 2018. godini ukupan broj posjetitelja Zavičajnog muzeja Ozalj i njegovih programa unutar Starog grada Ozlja došao je do 16608 osoba, a posjet stalnog postava muzeja do brojke od 12295 posjetitelja. U 2019. godini muzej je posjetilo sveukupno sa svim događanjima, galerijom i stalnim postavom 15401 osoba. U 2020. godini muzej je posjetilo 3975 posjetitelja, što je prije svega rezultat pandemije virusa COVID-19 i mjera suzbijanja širenja zaraze, ali i već poznatih problema istaknutih u prošlogodišnjem izvješću o radu muzeja za 2019. godinu. Najveći broj posjetitelja stalnog postava u 2020. čine individualni odrasli gosti 2614. Kroz 2021. godinu muzej je posjetilo ukupno 6071 posjetitelj, od čega je 5533 osobe posjetilo stalni postav i galerijske izložbe dok je ostatak posjetitelja došao zbog ostalih muzejskih programa i aktivnosti. U 2022. godini muzej je posjetilo ukupno 11775 osoba, od čega se 9071 posjetitelj stalnog postava muzeja. U 2023. godini muzej je ukupno posjetilo 13720 posjetitelja, a od tog broja ukupno 10816 posjetitelja posjetilo je stalni postav muzeja.

Promocija muzeja vrši se putem Internet stranice www.zmo.hr, Facebook, Instagram i Twitter profila, te turističkih online marketinških agencija. Grad Ozalj te lokalni mediji prate rad muzeja te oglašavaju događanja vezana uz muzej.

Naziv: Zavičajni muzej Ozalj

Autor muzejske koncepcije: dipl. arhitekt Željko Kovačić,

Izvođač radova: Baština d.o.o.

Priprema predmeta za stalni postav (obnova 2014): Stjepan Bezjak, kustos

Odobrenje i vođenje radova: v.d. ravnateljica Zavičajnog muzeja Ozalj Zdenka Stupić

Osnivač Zavičajnog muzeja Ozalj: Grad Ozalj

Površina: 380 metara kvadratnih stalnog postava (zajedno s galerijskim prostorom od 120 metara kvadratnih dobije se ukupni prostor od 550 metara kvadratnih)

Opseg: 725 eksponata

Zavičajni muzej Ozalj je smješten u Starom gradu Ozlju. Svojom građom obuhvaća povijest od 7.000 godina, koja se može pratiti putem pisane povijesti i arheoloških artefakata. U muzeju povijest započinje razdobljem mlađega kamenog doba, eneolitika, rimskog razdoblja i seobom naroda. Zatim je obuhvaćen rani srednji vijek i priča o velikim plemićkim obiteljima gdje se posebno ističu Frankopani i Zrinski te Ozaljski kulturni krug. Na zbirku oružja iz vremena kada su zadnji Zrinski ratovali s Turcima nastavlja se barokno razdoblje i povijest Družbe „Braća hrvatskoga zmaja“ koja 1928. godine postaje vlasnik starog grada Ozlja i oko 30-tih godina organiziraju muzejsku zbirku, kao svojevrsni „muzej u muzeju“. I naravno, poseban dio posvećen je Slavi Raškaj, ozaljskoj slikarici čiji akvareli predstavljaju najviši domet hrvatskog akvarelnog slikarstva krajem 19. i početkom 20. stoljeća. U povijesti ispričanoj po povijesnim cjelinama ističe se zavičajna povijest prezentirana do Prvog svjetskog rata, tj. do 1918. godine – priča o pavlinskom redu u samostanu u Sveticama, gradnja HE Ozalj pod nazivom „Munjara grada Karlovca“ iz 1908., gradnja željezničke pruge Karlovac – Ozalj – Bubnjarci – Metlika 1913., iseljavanje u SAD, školstvo...

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Inventarizacija Zavičajnog muzeja Ozalj je službeno završena s danom 31. prosinca 2020. godine. Nova građa, prije svega arheološka i dokumentarna, koje ima najviše radi istraživanja, se sustavno obrađuje i potom inventarizira.

6.2. Revizija građe

Revizija muzejske građe provedena je zaključno s 31. prosinca 2020. Ravnatelj Zavičajnog muzeja Ozalj prihvatio je Zapisnik komisije o provedbi revizije muzejske građe Zavičajnog muzeja Ozalj Zaključkom od 4. siječnja 2021.

6.3. Posudbe i davanje na uvid

Zavičajni muzej Ozalj od Centra za pružanje usluga u zajednici Ozalj, Jaškovo 50 posudio je da 19. lipnja 2023. građu za istraživanja Željka Juriše s rokom posudbe do 30. lipnja 2024. Za isto istraživanje dodatno je građa od Centra još posuđena 4. srpnja 2024., 28. studenog 2024. i 28. prosinca 2024. sve s kokom posudbe do 30. lipnja 2024.

Zavičajni muzej Ozalj 22. travnja 2023. posudio je dr. sc. Snježani Schuster skeletne ostatke pronađene u romaničkoj kapeli tijekom arheoloških istraživanja 1993. radi znanstvenog istraživanja i revizije dosadašnjih saznanja. Skeletni ostaci vraćeni su u muzej 8. lipnja 2023., a rezultati istraživanja predstavljeni su 13. prosinca 2023. u Kuli nad Kamenitim vratima Družbi „Braća Hrvatskoga Zmaja“ i za Noć muzeja 2024. Rezultati su predstavljeni kroz predavanje dr. sc. Snježane Schuster i dr. sc. Miroslava Razuma „Bioantropološka istraživanja Starog grada Ozlja – misterij vampirskog ukopa?“

Iz kulturno povijesne zbirke, zbirke dokumenata i zbirke fotografija Zavičajnog muzeja Ozalj Muzeju grada Zagreba, muzejskoj savjetnici Aleksandri Bugar za pripremu virtualne izložbe „Laszowski“ dana 20. listopada 2023. posuđeni su sljedeći predmeti:

1. Inv. br. 212 - Ozaljsko selo nasuprot starog grada Ozlja, fotografija, autor: E. Laszowski
2. Inv. br. 212/2 - Ozaljsko selo nasuprot starog grada Ozlja, fotografija, autor: E. Laszowski
3. Inv. br. 212/3 - Gostiona Izidora Leitnera na trgu poviše Starog grada Ozlja, fotografija, autor: E. Laszowski
4. Inv. br. 212/4 - Sajam pred Gostionom Izidora Leitnera na trgu poviše Starog grada Ozlja, fotografija, autor: E. Laszowski
5. Inv. br. 213 - Pogled na glavni ulaz Brlog grada s posvetom E. Laszowskom na poledini, fotografija, autor: V. Horvat, 1929.
6. Inv. br. 256 - Gipsano poprsje E. Laszowskog, autor: V. F. Stiplošek, 1929. (skenirano)
7. Inv. br. 1123 - Portret E. Laszowskog, crtež olovkom, autor: J. Bužan, 1923.
8. Inv. br. 2015/37 - Grb E. Laszowskog, prazmaja brloškog i ozaljskog, autor: V. Bojničić, 1932.

9. Inv. br. 2015/38 - Grb E. Laszowskog, prazmaja brloškog i ozaljskog, autor: V. Bojničić, 1932.
10. Inv. br. 2017/70 - Grb E. Laszowskog, prazmaja brloškog i ozaljskog, autor: V. Bojničić, 1932.
11. Inv. br. 2168 - "Emilije Laszowski - o 25.godišnjici njegova književnog rada", autor: Velimir Deželić, izdavač: BHZ, Zagreb 1914.
12. Inv. br. 2169 - "Razgrabljene stvari grofa Petra Zrinskog i Frane Krste Frankopana i njihovih pristaša", autor: E. Laszowski, izdavač: JAZU, Zagreb 1948.
13. Inv. br. 2170 - "Porodica Tomašić, Historijsko - geneologijski prikaz", autor: E. Laszowski, izdavač: Kr. Zemaljska Tiskara u Zagrebu, Zagreb 1910.
14. Inv. br. 2171 - "Grof Ivan Zrinski - sin sigetskog junaka", autor: E. Laszowski, izdavač: Narodne novine, Zagreb 1934.
15. Inv. br. 2405 - Članovi Družbe BHZ u knjižnici Starog grada Ozlja, fotografija, autor: E. Laszowski, 1930. - 1940.
16. Inv. br. 2406 - Emilije Laszowski u vrtu Starog grada Ozlja, fotografija, 1931.
17. Inv. br. 2406 - Članovi DBHZ u ljetnoj restauraciji Starog grada Ozlja, fotografija.
18. Inv. br. 2414 - "Iz knjižnice E. Laszowskog", autor: E. Laszowski, 1883. - 1903.
19. Inv. br. 2415 - "Ex libris E. Laszowski", autor: E. Laszowski, nakon 1903.
20. Inv. br. 2416 - "Ex libris E. Laszowski", autor: E. Laszowski, nakon 1903.
21. Inv. br. 2417 - "Ex libris E. Laszowski", autor: E. Laszowski, nakon 1903.
22. Inv. br. 2418 - "Sličice iz Ozlja", članak, autor: E. Laszowski, *Jutarnji list*, 3.8.1924.
23. Inv. br. 2949 - "Sličice iz Ozlja. Zrinski dan. Ozalj ima postati trgovište. Izlet na Svetice. Rekvij za dr. Milana Ogrizovića", članak, autor: E. Laszowski, *Jutarnji list*, 7.9.1924.
24. Inv. br. 2622/134 - Gorski Kotar i Vinodol, autor: E. Laszowski, izdavač: Matica Hrvatska, Zagreb 1923.
25. Inv. br. 2942 - "Ozalj - trgovište", članak, autor: E. Laszowski, *Hrvatski list* 5/1924, 25.9.1924.
26. Inv. br. 2943 - "Historičke pušačke spremne u muzeju grada Ozlja" i "Šale o burmutu", članak, autor: E. Laszowski, *Hrvatski duhanar*, 1.2.1942.
27. Inv. br. 2944 - "Historička slika "Krunidba kralja Tomislava" od J. Horvata", članak, autor: E. Laszowski, *Jutarnji list*, 20.5.1930.
28. Inv. br. 2945 - "Bubnjarci", autor: E. Laszowski, članak, *Svjetlo*, 3.5.1892.
29. Inv. br. 2946 - "Tajinstvenosti Ribnika", članak, autor: E. Laszowski, *Za Vas*, 25.12.1943.
30. Inv. br. 2947 - "Brlog", članak, autor: E. Laszowski, *Vienac*, 1896.

31. Inv. br. 2948 - "Tvornica platna u Ozlju u XVIII. stoljeću", članak, autor: E. Laszowski, *Obzor* 67/1926, 4.3.1926.
32. Inv. br. 2949 - "Sličice iz Ozlja. Izlet u špilju Vrlovku", članak, autor: E. Laszowski, *Jutarnji list*, 22.8.1924.
33. Inv. br. 2950 - "Iz naše prošlosti. Frankopansko- Zrinsko blago i kraljevska kruna u Ozlju", članak, autor: E. Laszowski, *Večer*, 9.6.1922.
34. Inv. br. 2951 - "Oranžerija u Ozlju god. 1776. i tvornica peći u Križevcima", članak, autor: E. Laszowski, *Novosti*, 21/1927, 1927.
35. Inv. br. 2952 - Članak "O. Klement Jančetić Ozaljčanin. Hrvatski književnik XVII. stoljeća", članak, autor: E. Laszowski, *Novosti*, 21/1927, 1927.
36. Inv. br. 2953 - "Božić u okolini grada Brloga na Kupi. Nekadašnji božićni običaji i pripreme za božićno slavlje", članak, autor: E. Laszowski, *Novine*, 27.12.1943.
37. Inv. br. 2954 - "Burg Ozalj - eine kroatische Weihestatte", članak, autor: E. Laszowski, *Neue Ordnung* 2/1942-43, 1942.
38. Inv. br. 3188 - "Grad Ozalj i njegova okolina. Mjestopisne i povijesne crtice", autor: E. Laszowski, izdavač: BHZ, Zagreb 1929.
39. Inv. br. 3458 - E. Laszowski u Muzeju DBHZ, fotografija, oko 1930.
40. Inv. br. 3520 - Kuća E. Laszowskog u današnjem Prilazu Gj. Deželića u Zagrebu, fotografija.
41. Inv. br. 3521 - Kuća E. Laszowskog u današnjem Prilazu Gj. Deželića u Zagrebu, fotografija.
42. Inv. br. 3522 - Pogled na južno krilo Brlog grada, fotografija/razglednica, oko 1920.
43. Inv. br. 3523 - Pogled na glavni ulaz u Brlog grad, fotografija, oko 1940.
44. Inv. br. 3524 - E Laszowski s grupom ljudi ispred Brlog grada, fotografija, oko 1930.
45. Inv. br. 3525 - Filip Aleksandar Sufflay Otruševački, djed E. Laszowskog, fotografija/razglednica
46. Inv. br. 3528 - E. Laszowski i grupa izletnika na Starom gradu Ozlju, fotografija, 10.9.1932.
47. Inv. br. 3558 - Dopis o izgubljenoj pošiljci upućen Poštanskom uredu u Ozlju, autor: E. Laszowski, 28.7.1933.
48. Inv. br. 4294 - Gipsani model Brlog grada, autor: E Laszowski, 1905. (skenirano)

Predmeti su posuđeni do kraja izložbe odnosno zaključno s 31. prosinca 2024. godine.

Za potrebe restauracije 25. rujna 2023. FERRUM obrtu za restauraciju, popravak i održavanje proizvoda od metala posuđena je preša za keramiku i crijep inv. br. 4056.

Restauracija je završena u 2023. godini, a preša će biti vraćena u Etno park Ozalj kada to vremenski uvjeti dozvole radi njezine težine od 2000 KG i dovoza kamionom preko zelene površine do mjesta gdje će biti postavljena.

6.4. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- *Slava moderni – iz kolekcije Admira Glavaša*; plakat, pozivnica izložbe – Stjepan Bezjak
- *Slava moderni – iz kolekcije Admira Glavaša*; predgovor za katalog – Stjepan Bezjak
- *Osmo izložba čipke u Ozlju/ Eight Lace Exhibition in Ozalj*; brošura, plakat, pozivnica izložbe – Stjepan Bezjak
- *Žena u šarenom svijetu boja – izložba Maje Panić Hrle*; deplijan, plakat, pozivnica izložbe – Stjepan Bezjak
- *Boje zbirke Mavretić –iz kolekcije Željka Mavretića*; katalog, plakat, pozivnica izložbe – Stjepan Bezjak
- *Najlipši smo u ruvu – izložba KUD-a Mostanje*; pozivnica i plakat izložbe – Stjepan Bezjak
- *Slava Raškaj – ozaljska princeza akvarela*; radni listić za djecu Stjepan Bezjak, Miroslav Razum
- *Noć tvrđava 2023.*; plakat, pozivnica – Stjepan Bezjak
- *Sprang i jalba, zbornik radova, urednik Stjepan Bezjak, prijevod Miroslav Razum*, nakladnik KUD Ključ Trg, Ogranak Matice hrvatske u Ozlju, Tiskara Pečarić&Radočaj, Karlovac 2023.
- *„Hydrocentrala Teslinog doba danas“ –zbornik radova, urednik Tatjana Kolak, Gospić 2023.*, *Munjara grada Karlovca i hidrocentrale na Kupi*, Stjepan Bezjak, 10. srpnja 2023.
- *Stare razglednice – izvori baštine, knjižica sažetaka sa znanstveno stručnog skupa 24.studenog 2024.* Institut za vrednovanje i obradu razglednica (IZVOR) Zagreb, 2024., *Baština ozaljskog kraja na starim razglednicama*, Stjepan Bezjak, 24. Studenog 2024.
- *Svijetlo, časopisa za kulturu, umjetnost i društvena zbivanja*, Karlovac 2023 1-2, Ogranak Matice hrvatske u Karlovcu, *Ljekaruša Karlovčanina Imbriha Luiča*, Stjepan Bezjak, 9. studenog 2023.

- *Vijenac*, književni list za umjetnost, kulturu i znanost, godište XXXI, broj 777-778, *Sreća i blagostanje u novom letu* Stjepan Bezjak, 21. prosinca 2023.

6.5. Stručno usavršavanje

Svi djelatnici muzeja redovito prisustvuju online radionicama u organizaciji MDC-a, i drugih institucija radi usavršavanja i stjecanja novih znanja i iskustava.

6.6. Stručna pomoć i konzultacije

- Stručna suradnja s MDC-om, muzejima, muzejskim društvima, Konzervatorskim odjelom Karlovac, Konzervatorskim odjelom Zagreb
- Stručna suradnja sa školom Slava Raškaj Ozalj, DND Ozalj, i Dječjim vrtićom Zvončić Ozalj u sklopu muzejsko-pedagoških aktivnosti
- Stručna pomoć KUD-u Ključ Trg
- Stručna pomoć ozaljskim likovnim amaterima
- Stručna pomoć studentima oko pisanja diplomskog i seminarskog rada, te pripremanja ispita
- Stručna suradnja s Knjižnicom i čitaonicom Ivana Belostenca Ozalj, Pučkim otvorenim učilištem Katarina Zrinska Ozalj, Ogrankom Matice hrvatske u Ozlju, Gradskim muzejom Karlovac, Gradskim muzejom Bjelovar.
- Stručna suradnja s Maticom hrvatskom i HAZU-om
- Suradnja sa PP Karlovački počasni vod ZNG 91' – brigadir u mir. Dubravko Halovanić
- Suradnja s pojedinim članovima Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“
- Konzultacije o umjetničkim djelima Slave Raškaj, i ostalim djelima i predmetima privatnih vlasnika.

6.7. Informatički poslovi muzeja

Muzej koristi programsku bazu podataka M++. Cilj je u narednoj godini prijeći na noviju programsku bazu.

Zbog nemogućnosti kupnje programa K++, knjižna građa upisuje se u Excel tablicu radi lakšeg pregleda građe.

Zavičajni muzej Ozalj aktivan je na društvenim mrežama Facebook, Instagram i Twitter.

Od 2022. muzej ima novu Internet stranicu <https://www.zmo.hr/>

7. IZLOŽBENA DJELATNOST

Naziv izložbe: „Slava moderni –iz kolekcije Admira Glavaša“

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj

Vrijeme trajanja: 25. veljače – 11. travnja 2023.

Autor stručne koncepcije: Stjepan Bezjak

Autor postava: Stjepan Bezjak, Admir Glavaš

Opseg: 76 slika

Tema: Do danas je napravljeno 16 velikih Slavinih samostalnih izložbi, no niti jedna od njih nije bila postavljena za njenoga života. Slava je za svog vremena uglavnom izlagala na grupnim izložbama koje je organiziralo Udruženje likovnih umjetnika Hrvatske. Najpoznatije izložbe na kojima su bili izloženi njeni radovi su: L'exposition Austro - Hongroise, St. Petersbourg/ Moscou 1899.-1900., Svjetska izložba u Parizu, svibanj 1900., Putujuća izložba Društva hrvatskih umjetnika; Sušak, Karlovac, Osijek, Đakovo Zemun, Sisak, Varaždin 1901., Izložba Društva umjetnosti, Zagreb 1902., i Izložba Društva umjetnosti, Zagreb 1903, X. izložba Slavensa (hrv. umjetnici) Prag, prosinac 1903. U Ozlju su Slavine retrospektivne izložbe održane 1992., 1995., 1996., 2000., 2006., 2008., a redovito se održavala tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina likovna kolonija Slavino proljeće.

Bibliografija o Slavi Raškaj danas ima preko 200 jedinica, od monografija, članka, prikaza do kataloga raznih izložbi. Od osoba koji su se najviše bavili Slavom Raškaj treba izdvojiti: Matka Peića, Ljubu Babića, Vladimira Lunačeka, Branku Stergar, Zdenku Stupić, Zdravka Mihoćinca, Josipa Kovačića, Nikolu Albanežea, Zdenka Rusa, Elenu Cvetkovu. Svi ovi autori odgonetnuli su barem dio njenog života i ponudili objašnjenja kako je stvarala i živjela ozaljska princeza akvarela Slava Raškaj.

Posebna grupa ljudi koji danas čuvaju baštinu i uspomenu na Slavu Raškaj su i kolekcionari. Admir Glavaš pjesnik, glazbenik, poduzetnik, sportaš i kolekcionar jedan je od rijetkih živućih kolekcionara koji se isključivo opredijelio za kolekcionarstvo iz razdoblja hrvatske moderne umjetnosti. Njegova zbirka okuplja renomirane autore moderne popust: Vlahe Bukovca, Bele Čikoš Sesije, Filipa Konrada, Ivana Tišova, Klementa Crnčića, Roberta Auera, Otona Ivekovića, Celestina Medovića, Ferde Kovačevića, Zorana Musiča i drugih. U tom društvu nalazi se i Slava Raškaj, koja je za života većinu ovih slikare upoznata, s njima izlagala, ali ostajala postrani. Kako ju je mentorstvo kod Sesije vezivalo i s drugim slikarima i Društvom hrvatskih slikara zajednička putovanja, otvorenja izložbi nisu bila rijetkost. U tim rijetkim trenucima Slave se možda osjećala i prihvaćeno od svojih kolega, ali društvo na to

nije tako gledalo. Možemo reći da tek od Matka Peića Slava Raškaj počinje biti dio kanona vezanog uz modernu.

Akvareli Slave Raškaj akvareli predstavljaju najviši domet u hrvatskom akvarelnom slikarstvu potkraj devetnaestog i u početku dvadesetog stoljeća, zbog čega se i Grad Ozalj kao rodno mjesto Slave Raškaj nalazi na Ruti impresionizma Vijeća Europe od 2019. godine. Na Slavinim akvarelima nekoliko je osnovnih i ujedno najpoznatijih motiva. Lopoči su najpoznatiji njen rad ali malo ljudi zna da se ne radi samo o jednoj slici već o više njih i nisu sve inspirirane Botaničkim vrtom u Zagrebu. Pejzaži Ozlja sa Starim gradom Ozljem, crkvom Svetog Vida također su vrlo česti i poznati. Oni su nastajali *en plein air* tijekom sva četiri godišnja doba. U tim akvarelima Ozlja često se pojavljuju ljudi koji su ili istaknuti ili skriveni na akvarelu (*Čovjek na putu, Stari mlin III*).

Slikanje i prikazi Kupe, gudura, potoka, općenito vode i okoliša na radovima Slave Raškaj plijene pažnju zbog vještog nijansiranja boje npr. od svijetlozelene iz koje već prodiere bjelina, do tamno zelene u kojoj da i nema naznake bilo kakvog prirodnog svjetla. Prema brojnim povjesničarima umjetnosti Slava Raškaj u svojim je akvarelima imala paletu od oko 3000 boja. Ljubo Babić smatrao je da je Slava Raškaj do tih profinjenih tonaliteta došla urođenim talentom i procesom slikarskog zrenja, dok Matko Peić i Josip Kovačić ističu i važnost njenog školovanja i naukovanja.

Mrtve prirode Slava Raškaj počela je raditi za vrijeme poduka kod Bele Čikoš Sesije. Oslikavanje pripremljenih cvjetnih aranžmana, voća, vaza, košara, lepeza, morskih plodova, vrčeva, pepeljara, servisa za čaj, bilo je idealno za brušenje talenta Slave Raškaj. Mrtve prirode u početku nije radila odmah samo u tehnici akvarela, zbog preciznosti koju mrtve prirode traže. Krenula je zapravo akvarelom u kombinaciji s temperom ili gvašem koji su joj davali sigurnost i konzistentnost poteza kistom. Mrtve prirode radila je i kao ulja na platnu, ali i nekonvencionalno kao ulja na papiru, gdje je trebalo vješto balansirati između čvrstih struktura i uništavanja te probijanja boje kroz papir. Što se crteža cvijeća tiče radila je u svim tehnikama, ali ipak njezini radovi s motivima cvijeća se dijele u tri kategorije; crteže, akvarele, skice i studije. Akvareli bi nastajali kada bi zapravo crtež odlučila kolorirati. To je bila nadogradnja koju nije uvijek prakticirala, tako da su mnogi crteži ostali samo crteži. Skice i studije su kod Slave Raškaj posebna priča. Skice se pojavljuju ili u mapama ili samostalno ili kao dio reversa nekog akvarela. Kako bi iskoristila svaki milimetar papira Slava je često prije nekog važnijeg i konkretnog rada na poledinama radila skice, koje su danas prekrivene okvirima, odnosno opremom slike. Neke od tih skica nisu toliko ni umjetnički vrijedne, ali nam pokazuju tijek stvaranja kod Slave Raškaj. Studije cvijeća nalaze

se najčešće u mapama. Pitanje koje ostaje je koliko tih mapa mi danas znamo, a koliko ih je izgubljeno.

Prilikom oslikavanja lepeza gajila je svoj osebujan lepršav stil, gdje važnu ulogu imaju cvijeće i ptice u maniri novoga stila – secesije. Najpoznatija lepeza je ona koju šalje gospođi Csikos kao Božićni poklon 1900., slikana na drvu temperom s oslikom perunika. Što se tiče rada i oslika na keramici, pretpostavka je da je vjerojatno polazila večernje tečajeve keramike kod Marije Bauer u Obrtničkoj školi u Zagrebu. Najpoznatiji rad na keramici je keramički pladanj oslikan uljanim bojama i s pozlatom koji se danas čuva u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu. U Zavičajnom muzeju Ozalj nalaze se dva okvira za slike koja su oslikana cvjetnim motivima za koje se smatra da ih je Slava posvetila Pauli. Odostraga na okvirima je paljeno i crnom bojom ispisana posveta: "Meiner lieben Paulchen" (mojoj dragoj Paulini). Slava Raškaj oslikavala je i paravane za presvlačenje glumica i gospođa, te namještaj (stolice, okvire ogledala). Ti radovi nam daju neposrednu informaciju o Slavinoj uključenosti u kulturni i društveni život Zagreba.

Portrete je Slava Raškaj radila rijetko. Poznato je 10-tak portreta njene obitelji i svega 2 autoportreta. Njeni portreti su većinom rađeni po narudžbi za bogate zagrebačke građanske obitelji. Za svoj gušt radila je portret koji su inspirirani „marginalnim” osobama (seljaci i djeca). Na tim portretima važna joj je bila ambijentalnost, emocije, te detalji kao što su vijenci od cvijeća na glavi, detalji odjeće, neka posebna fizička obilježja. Nijedan portret nije napravila u akvarelu već je koristila: pastel, ulje, gvaš ili olovku.

Na Slavu Raškaj sigurno je velik utjecaj imala i njena obitelj. Možemo pretpostaviti da je kojim slučajem Slava rođena u nekoj siromašnoj i skromnoj seljačkoj obitelji sa hendikepom koji je imala, mi danas za nju vjerojatno ne bi niti znali. Prva poznata nam ličnost iz obitelji Raškaj (pritom mislimo na pisane podatke) bio je Slavin djed. Alojzije Vjekoslav pl. Franjo Serafinski Stubički Raškaj bio je pravnik, radio je kao upravitelj imanja i odvjetnik u Jaski. Upravo preko jednog akvarela, danas u privatnoj zbirci, znamo kako je izgledao i njihov plemićki grb; plavo i sivo hrastovo lišće, zlatni oklopnik i bijela rijeka koja razdvaja zvijezdu od mjeseca, heraldički se ističu na grbu obitelji Raškaj. Njegov mlađi sin i imenjак Alojzije Vjekoslav Franjo Seraf Raškaj, Slavin otac, također je bio pravnik. Od 1872. pa sve do umirovljenja 1905. radio je kao općinski bilježnik u Ozlju. Oženio se za Olgu rođ. Pfeiffinger. Olga je vodila poštu u Ozlju, što se tada smatralo izrazito prestižnim i uglednim poslom, kojeg je u Ozlju nakon Raškajevih preuzela još jedna plemenita obitelj Juratić. Olga i Vjekoslav Raškaj imali su troje djece, najstarija je bila Paula, rodila se 1875. godine u Ozlju, školovala se u Zgrebu, radila je kao učiteljica, a nakon udaje odlazi u Budimpeštu gdje je i

umrla 1953. godine. Slava je rođena kao srednje dijete u obitelji 2 siječnja 1877., a jako rano roditelji su primijetili, te liječnici potvrdili da je gluha i nijema. Juraj/Jurica bio je najmlađe dijete, pravnik kao i otac, službovao je u raznim mjestima. Na kraju je završio u Srijemskim Karlovcima gdje je i umro 1950. godine.

Djetinjstvo Slave Raškaj je uvelike bilo podređeno njezinom hendikepu, a zbog nemogućnosti komunikacije s okolinom često se povlačila u samoću, što je kasnije dovelo i do karakterne depresije. Njezini roditelji, sestra i brat s kojima je bila jako bliska, te dadilja Jana Glad bili su vjerojatno, jedini koji su je razumjeli. Jako rano je počela crtati, a vrijeme je provodila upoznavajući ozaljski kraj. Slike s ozaljskim motivima povlačit će se kroz sve faze njezina stvaralaštva, i unatoč činjenici da je u Ozlju provela jako malo vremena, njezine slike svjedoče o povezanosti s rodnim krajem koji joj nikad nije izlazio iz misli: ozaljski motivi, ozaljska sela, rijeka Kupa i Stari grad! A o tome nam osim slika, svjedoče i detalji iz pisma brata Jurice. Godine 1885. s navršениh osam godina kreće u školu, roditelji, plemićkog porijekla i nešto imućniji, mogli su joj priuštiti školovanje u Beču. Slava odlazi u glavni grad Monarhije, u Taubstummeninstitut, Zavod za gluhonijemu djecu, koji je sljedećih osam godina bio njezin dom. Tu je, daleko od roditeljskog doma započela novi život, počela je učiti govoriti (njemački), jako je dobro svladala čitanje i pisanje na njemačkog, a koristila se i francuskim, dok hrvatski jezik nije u potpunosti razumjela. U školi se također, velika pozornost poklanjala i crtanju, Slavinoj prvoj slikarskoj „ljubavi“. Slava zapravo nikada nije pohađala ni jednu slikarsku školu ili Akademiju, a prvi „službeni“ susret s crtačim priborom dogodio se upravo u Beču, te su je zbog toga nažalost etiketirali „priučenom slikaricom“. Po povratku iz Beča u Ozalj Slava nastavlja sa slikanjem, većinom cvijeća, ali i pejzaža, oduševljena ozaljskim krajolikom nakon dugih godina izbjivanja. Upravo zahvaljujući tim radovima, ozaljski učitelj Ivan Otoić – Muha, ujedno i obiteljski prijatelj, predložit će njezinim roditeljima da Slavu pošalju u Zagreb na dodatnu poduku. Kako i sam seli u službu u Zagreb, na mjesto upravitelja novoosnovanog Zavoda za gluhonijemu djecu ponudit će Slavi smještaj u svom domu. Godine 1896. Slava odlazi u Zagreb, još jednom daleko od obitelji i svog rodnog Ozlja, ovaj put u dom gospodina Otoića i njegove supruge Lenke. Zagrebačke godine predstavljale su velik preokret u njezinu životu. Zagreb je tih godina na kraju 19. stoljeća bio mali grad, ali bogatog kulturnog života, vrijeme je to Izidora Kršnjavoga, Vlahe Bukovca i njegove „zagrebačke šarene škole“, vrijeme novih ideja u umjetnosti. Iako je Ivan Otoić predlagao naukovanje kod Vlahe Bukovca, to se ipak nije dogodilo zbog njegova podcjenjivačkog stava prema Slavi kao „neukoj i gluhonijemoj djevojčuri“, te njezin učitelj postaje Bela Čikoš Sesija. Teško je zapravo opisati koliko je slikarstvo Čikoša i Slave bilo različito. Čikoš se koristio „teškom“ uljanom tehnikom, tamnim i zagasitim bojama iz čije se

pozadine izdvaja svjetliji detalj, a pritom je stvarao u zamračenom atelijeru, koji mu je omogućavao upravo da iznjedri to malo svijetla. Njegovo znanje Slava je usvajala s radošću i napredovala u svakom pogledu. Bez obzira na težak položaj žene onog vremena, Slava se uspjela izboriti, iako ne u onoj mjeri u kojoj je zaslužila. Postaje članicom Društva hrvatskih umjetnika predvođenih Vlahom Bukovcem, njezine ilustracije izlaze u časopisu „Vienac“, izlaže povodom otvorenja „Umjetničkog paviljona u Zagrebu“, ali i u Parizu gdje se predstavlja svojim najcjenjenijim slikama s motivima lopoča iz Zagrebačkog botaničkog vrta. Nažalost za svog života nije imala samostalnu izložbu. Godine 1900. napušta Zagreb, ali se već iduće godine vraća zbog kraćeg liječenja u duševnoj bolnici. Iz pisama njezinog brata saznajemo da je teško podnosila samoću i svoju bolest, osjećala se osamljenom i izgubljenom, bez potpore. U želji da joj pomognu obitelj ju šalje kod sestre, posjećuje ju i Čikoš, ali 1902. godine zbog teških napada „bijesa“ hospitalizirana je u Zavodu za umobolne u Stenjevcu/Vrapče i zapravo tada prestaje svjesno slikati. Tu je provela skoro četiri godine. Umire 29. Ožujka 1906. godine u 7:30, prema dijagnozi od tuberkuloze pluća. Pokopana je na Stenjevačkom groblju, ali su njezini zemni ostaci 1999. preneseni u Ozalj.

Čovjek se zapita čitajući biografiju S.v.R (Slava von Raškaj kako se znala potpisivati uz još S.R., ili Slava pl. Raškaj), zar je doista potrebno govoriti o utjecaju njenog stvaralaštva na hrvatsku umjetnost. No vremena u kojima živimo traže neprekidnu i iscrpnu reinterpetaciju, nove analize onoga što je već rečeno. Ništa nije zadano i definirano.

Postati uvaženim slikarom nije jednostavno niti ako ste iz ugledne građanske obitelji poput Auera, potreban je izuzetan i marljiv rad i talent. Celestin (Mato) Medović porijeklom iz brojne težačke obitelji, morao je svoj put tražiti kroz naukovanje u samostanima i crkvenim redovima. Vlaho Bukovac (Biagio Faggioni) je kao dječak prodavao akvarele za krajcar, praktički proputovao svijet da bi postao učenik „Pariške škole“ i svjetionik hrvatskog impresionizma. Otvaranjem „zagrebačke šarene škole“ oko njega se okupljaju Sesija, Iveković, Tišov, Auer, Frangeš-Mihanović, a ustrojem *Društva hrvatskih umjetnika* kojemu je bio predsjednik i drugi tzv. mlađi slikari uključujući i Slavu Raškaj. Nasuprot tom društvu bio je Izidor Kršnjavi i *Društvo umjetnosti* (Danas HDLU) koje je okupljalo također znamenite ličnosti poput Bollea, Strossmayerea, Meštovića, ali se usmjerilo više ka promociji hrvatske kulture i obrta. Ovo društvo „starih“ nije pratilo promjene i nije prihvaćalo ideju „mladih“ o umjetničkom preporodu kroz individualnu slobodu stvaralaštva iz koje nastaje hrvatska moderna likovna scena kao jedan od najznačajnijih perioda hrvatske umjetnosti. Počeci moderne kao stilskog razdoblja kod nas su vezani za izložbu Prvoga hrvatskog salona, koju je 1898. organiziralo Društvo hrvatskih umjetnika s Bukovcem na čelu. Uključujući elemente

impresionizma (francuskog) Društvo hrvatskih umjetnika odupiralo se tradiciji koja je do tada vezana prije svega uz realizam i naturalizam. Kroz „zagrebačku šarenu školu“ i organizaciju izložbi ta se misao profilirala kao dominantna i moderna je mogla dobiti graditi slavu koju zaslužuje.

Nakon dugih 120 godina izložbom „Slava moderni“ iz zbirke Admira Glavaša „ponovno se sastaju mladi slikari“ Društva hrvatskih umjetnika u Oslju donoseći duh moderne. Otvoreno i vrlo jasno ova izložba propituje važnost Slave Raškaj kao slikarice, u prije svega u muškom Društvu. Izložba propituje dosljednost motiva i tehnika, sfere utjecaja i likovne dosege autora okupljenih u *Društvo hrvatskih umjetnika* koje se ipak 1905. ujedinjuje sa *Društvom umjetnosti* u jedinstvenu grupu.

Ovom izložbom impresionizam se događa pred vašim očima, a da ne morate biti u *plein airu* ili u ateljeu. Za takav doživljaj nemjerljiva je uloga Admira Glavaša, koji je vođen ljubavlju i poštovanjem prema umjetnosti sakupio ovako vrijednu zbirku, koja će zasigurno biti sve veća s odmakom vremena i moći još bolje dočarati kolika je slava moderne, kojom je kolekcionar okupljen.

“Slava moderni”

Izložba slika iz zbirke Glavaš

(Slava Raškaj, Vlaho Bukovac, Bela Čikoš Sesija, Filip Konrad, Ivan Tišov,
Menci Clement Crnčić, Robert Auer, Oton Iveković, Mato Celestin Medović,
Ferdo Kovačević, Nikola Mašić)

ZAVIČAJNI MUZEJ OZALJ
ULICA ZRINSKIH I FRANKOPANA 2
(STARI GRAD OZALJ)
25.02.2023. - 11.04.2023.

zmO
zavijačni
muzej Ozalj

TZP
Kupa

Korisnici: šira javnost

Naziv izložbe: *Osmo izložba čipke u Ozlju*

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj

Vrijeme trajanja: 22. travnja 2023. – 4. lipnja 2023.

Autor stručne koncepcije: Stjepan Bezjak

Autor postava: Stjepan Bezjak

Opseg: 13 izlagača iz 5 zemalja (Hrvatska, Norveška, Češka, Slovenija, Bugarska)

Tema: Osmom izložbom čipke u Ozlju i dalje nastavljamo promicati jalbu kao naše nematerijalno kulturno dobro i umrežavati čipkare iz cijele Hrvatske i šire. Godine 2023. na izložbi će se predstaviti čipke iz Hrvatske, Slovenije, Bugarske, Norveške i Češke. Osmo međunarodna izložba čipke u Ozlju bila je otvorena 44 dana i vjerujemo da su svi mogli uživati u prekrasnim rukotvorinama iz naših i stranih čipkarskih središta.

Čipkarice iz Norveške i Češke predstavile su se na izložbi zajedničkim radovima, što pokazuje da se sprang kao tehnika može vrlo dobro koristiti i na većim projektima.

U sjenovitim planinskim selima u središnjoj Bugarskoj, čipka se radi gotovo dva stoljeća. Danas je vrlo poznata čipka iz mjesta Kalofer koju nam je na izložbi predstavio Kreativni centar Kaloferske čipke. Čipku dežele Kranjske smo imali priliku već više puta vidjeti u Ozlju i drago nam je da se ta suradnja i dalje nastavlja.

Na izložbi čipke 2023. fokus je bio na starim tradicijskim čipkarskim izričajima na narodnim nošnjama, prije svega na zastorima i košuljama. Također i dalje smo kroz izložbu pokušavali promicati implementaciju čipke u novim suvremenim proizvodima, bilo da se radi o suvenirima, odjeći (modi), ukrasima, nakitu ili drugim vrstama i oblicima primjene.

Kako bi što više uključili publiku u samu izložbu, tijekom mjeseca svibnja i trajanja izložbe organizirali smo brojne radionice, gdje će posjetitelji moći besplatno naučiti osnove o izradi; svetomarske čipke, sikirevačkih motiva, križevačke, bjelovarske i paške čipke, te naravno trške jalbe. Nadamo se da smo radionicama zainteresirali publiku za bavljenje čipkarstvom, kako bismo povećali broj čipkarica i čipkara i time pridonijeli očuvanju ove neprocjenjive kulturne baštine.

Korisnici: šira javnost

Naziv izložbe: **„Žena u šarenom svijetu boja“ – izložba slika Maje Panić Hrlle**

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj

Vrijeme trajanja: 24. lipnja 2023. – 20. kolovoza 2023.

Autor stručne koncepcije: Stjepan Bezjak

Autor postava: Stjepan Bezjak

Opseg: 47 slika

Tema: Zagrebačka slikarica Maja Hrlle Panić predstavila se ozaljskoj publici izložbom „Žena u šarenom svijetu boja“. Osim što je slikarica, Maja Hrlle Panić piše poeziju i prozu te se bavi humanitarnim aktivnostima, objavila je nekoliko zbirki poezije i roman, te je sudjelovala na desetak skupnih izložbi, a dvaput je nominirana za Zagrepčanku godine i jednom za volonterskog Oscara.

Njeni uspjesi i način života, vidljivi su i u njenom slikarskom izričaju. Vrtloženje motiva i boja dovodi do, specifičnih vizualnih kreacija koje su ponekad djelomično apstraktne. U kreativnom svijetu boja koji stvara veliku ulogu imaju prikazi žena u raznim

životnim situacijama. Kada kažemo raznim životnim situacijama to se ne odnosi na fizička, već na psihička stanja. Promatranje Majinih radova može se usporediti s čitanjem psihološki obojenih novela. Svaki njezin rad je poruka, ponekad i jasno vidljiva rukom napisana na platnu npr. „*Moja si luna u tami*“.

Debljim nanosima boje stvara dojam trodimenzionalnosti i ističe pojedine oblike. Motivi koji se još pojavljuju uz veće spomenute prikaze žena, proizlaze i prirode, arhitekture, i biblijskih motiva (Isus, Bogorodica). Sve ove motive veže šarenilo boja, odsjaji i sjene pa makar one bile i ljubičaste, kada se zrcale plamenci u vodi.

Majino slikarstvo je odvažno, hrabro i neopterećeno zadanim i uvriježenim normama. Šarenilo boja i motiva je njen stvaralački impuls u kojem se ona najbolje snalazi. Taj impuls i raznolikost najbolje ste mogli doživjeti prolazeći ovom izložbom, i koliko god su vam neke slike možda izgledale nedorečeno i apstraktno toliko su vam vjerojatno bile i bliže.

Zavičajni muzej Ozalj

izložba slika

Žena u šarenom svijetu boja

Maje Panić Hrlle

otvorenje izložbe 24. lipnja 2023. u 19:00 sati

Korisnici: šira javnost

Naziv izložbe: „Boje zbirke Mavretić – karlovačko slikarstvo 20. stoljeća iz zbirke Mavretić“

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj

Vrijeme trajanja: 1. rujna 2023. – 8. listopada 2023.

Autor stručne koncepcije: Stjepan Bezjak, Željko Mavretić

Autor postava: Stjepan Bezjak, Željko Mavretić

Opseg: 50 slika

Tema: Nakon četiri javne prezentacije privatne kolekcije umjetnina obitelji Mavretić, pripremljena je, evo, i ova peta po redu izložba. Izbor je to umjetničkih ostvarenja, koja se nalaze u bogatom, likovno zanimljivom i vrlo raznolikom opusu slikara koji su unutar širih Karlovačkih zavičajnih granica obilježili slikarski život navedenog prostora tijekom 20. stoljeća.

Nakon dvije izložbe crteža i grafika, izbora portreta, pa vrlo interesantnog postava slika pod nazivom Karlovac kojeg nema, u galerijskom prostoru Starog grada Ozlja sada se izlaže pedeset slika, od kojih velika većina još nisu bile ponuđene na uvid. Naziv pregleda ovog izbora umjetnina je *Boje Zbirke Mavretić*. Namjera je bila likovnu publiku upoznati s presjekom slikarskih tehnika i motiva koji su u više od tridesetpet godina marljivog i sustavnog sakupljanja udomljeni na zidovima i u depoima ove kolekcionarske obitelji.

Svaki od izabranih autora zastupljen je s jednim radom, aludirajući na ravnopravnost i jednake uvjete za uživanje i ocjenu likovnih ljubitelja.

Raznovrsnim slikarskim tehnikama i motivima potaknuta je i raznovrsnost prikaza, što ovoj kolekciji umjetnina dodaje još jednu stanovitu vrijednost. Razdoblje nastanka slika 20. je stoljeće, čime se opet daje interesantan pogled na razvoj likovnih rješenja od početka do samog završetka navedenog vremenskog razdoblja i to od uglavnom figurativne do ponekog primjera apstrakcije.

Pedeset slikara i pedeset slika samo je još jedan slobodan izbor autora i njihovih djela, s napomenom da to nije nikako zaključan broj ni autora ni ostvarenja koja su skupljena. Naime, po diktatu naslova izložbe, Boje Zbirke Mavretić, neki se značajni i zaslužni „karlovački“ slikari ovaj put nisu našli u prostoru ozaljske galerije, što je i u skladu s idejom sakupljača da se prezentacija umjetnina provodi parcijalno, kako je zapravo obzirom na kvantitetu jedino i moguće.

Zbirka Mavretić čvrsto je koncipirana, omeđena i u tome i jest njezina stanovita vrijednost u umjetničkom smislu. Prije svega uokvirena je vremenskim razdobljem nastanka umjetnina koje pripada isključivo 20. stoljeću (1901. - 2000.). Zastupljeni su oni slikari na čije je umjetničko stvaralaštvo direktno moglo utjecati šire karlovačko područje kao zemljopisna odrednica. Razlozi za to postojali su rođenjem i/ili boravkom u bilo kojem

razdoblju umjetnikova života. Mnogi su slikari navraćali na karlovačko područje u potrazi za nadahnućem. Odsluženje vojnog roka tijekom cijelog prošlog stoljeća, također je bilo razlogom utjecaja na njihov likovni razvoj. Profesorsko radno mjesto u Karlovcu, nekolicinu je značajnih hrvatskih slikara učinilo i karlovačkima. Posebnu važnost, ulogu i mjesto u Zbirci Mavretić imaju oni likovni stvaraoci koji su u ovom gradu ostvarili i ostavili duži i dublji pečat i svojim djelovanjem doprinijeli razvoju kulturnog duha 20. stoljeća. Sasvim je svejedno jesu li to učinili kao karlovački vojnici, profesori, umjetnici izlagači ili jednostavno stanovnici s vještinom i potrebom prema likovnom izražavanju.

Nekoliko je potvrda značajnosti likovnog opusa pojedinih autora za uvrštenje u ovu kolekciju; zastupljenost u Hrvatskoj likovnoj enciklopediji ili nekim drugim nacionalnim enciklopedijskim izdanjima, zastupljenost u stručnoj literaturi, te proizvoljni stav kolekcionara na osnovu osobne procjene kao diskrecijskog prava.

Želja je obitelji da se ovom izložbom još jednom skrene pozornost na značajan segment hrvatskog likovnog umjetničkog stvaralaštva u zadanom vremenu i prostoru, kao i sveopća popularizacija slikarskog kulturnog nasljeđa, koje iako privatno, zapravo u svom kulturološkom smislu pripada javnosti.

Pozivamo Vas da svojim dolaskom uveličate otvorenje izložbe

ZBIRKA MAVRETIĆ

KARLOVAČKO SLIKARSTVO 20. STOLJEĆA

BOJE ZBIRKE MAVRETIĆ

1. rujna 2023. u 19:00 sati

u galerijskom prostoru Zavičajnog muzeja Ozalj

Izložba ostaje otvorena od:

1. rujna - 8. listopada 2023.

Korisnici: šira javnost

Naziv izložbe: „Najlipši smo u ruvu“

Mjesto održavanja i prostor: Etno park Ozalj

Vrijeme trajanja: 10. Srpnja 2023. – 30. rujna 2023.

Autor stručne koncepcije: KUD Mostanje

Autor postava: Stjepan Bezjak, KUD Mostanje

Opseg: 145 predmeta

Tema: U sklopu tridesetogodišnje obljetnice neprekidnog rada društva KUD „Mostanje“ Karlovac nastala je izložba pod nazivom „Najlipši smo u ruvu“. Dio je to velikog projekta kojim su još 2020. godine planirali obilježiti svoj 30. rođendan, međutim sve aktivnosti su reducirane, čak i obustavljene uslijed pandemije koronavirusa, te sada ponovno pokrenute.

Izložba „Najlipši smo u ruvu“ prikazuje oko 30 fotografija različitih kompleta narodnih nošnji profesionalno fotografiranih te brojne primjerke originalnih i rekonstruiranih narodnih nošnji koje su 30 godina vrijedno sakupljali, izrađivali i, najbitnije - sačuvali od zaborava. Bila je ovo prilika da javnost, a posebno školske grupe koje dolaze u Etno park Ozalj vide i opipaju ono što je danas gotovo nemoguće i naći, a predstavlja dio našeg šireg županijskog identiteta i ukazuje na bogatu kulturnu baštinu.

Korisnici: šira javnost

Naziv izložbe: „Kad cvatu bijeli ljiljani“ - Pučka pobožnost sv. Antunu Padovanskom u našičkom i slatinskom kraju

Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj

Vrijeme trajanja: 16. prosinca 2023. – 18. veljače 2024.

Autor stručne koncepcije: Miroslav Šarić

Autor postava: Stjepan Bezjak, Miroslav Šarić

Opseg: 203 predmeta

Tema: Iz predgovora autora izložbe Miroslava Šarića: „Istraživanja pučke pobožnosti pripadaju novijim temama u hrvatskoj etnologiji. Najraniji radovi iz ovog područja sežu u osamdesete godine 20. stoljeća. Godine 1991. na poticaj Dunje Rihtman- Auguštin, Hrvatsko etnološko društvo u Zagrebu je održalo znanstveni skup pod nazivom „Istraživanje pučke pobožnosti“. Godišnjak kojeg ovo Društvo izdaje, Etnološka tribina, u broju 14. objavilo je rad četiri hrvatska autora. Uz pojedine teologe i sociologe religije, hrvatski etnolozi pridružili su se sa svojim radovima na temu pučkih pobožnosti. Pučka pobožnost na našičkom, ali i slatinskom kraju krije još mnogo toga što se treba istražiti, prikazati, ali i očuvati za buduće generacije. Vođen tom mišlju, kao svoj prvi korak na tom području, odlučio sam prikazati pobožnost i privrženost vjernika našičkog i slatinskog kraja prema sv. Antunu Padovanskom.

Odabrani predmeti za ovu izložbu potječu s ova dva područja na kojima istražujem zadnjih desetak godina i upravo je to razlog zašto su oni zastupljeni u izložbi. Veliki broj predmeta dolazi iz osobne etnografske zbirke sustavno sakupljane posljednjih dvadeset godina, a dio predmeta dolazi iz fundusa Zavičajnog muzeja Našice i Zavičajnog muzeja Slatina te privatnih osoba. Izložba prikazuje materijalnu i nematerijalnu baštinu štovanja sv. Antuna Padovanskog. Prikazuju se predmeti koji su i koje još uvijek koriste vjernici pri iskazivanju svoje osobne pobožnosti prema sv. Antunu. Nabožni predmeti, slike, sličice, molitvenici, zatim sakralna plastika, vezivo za oltare čine većinu izložbe. Ovom izložbom nastojao sam prikazati kako se Antunovo slavilo i na koji način se danas slavi u Našicama i Sladojvcima.“

MIROSLAV ŠARIĆ

KAD CVATU BIJELI LJILJANI

Pučka pobožnost sv. Antunu Padovanskom
u našičkom i slatinskom kraju

Otvorenje izložbe 16. prosinca 2023. u 19h | zatvaranje izložbe 18. veljače 2024.
Zavičajni muzej Ozalj

Korisnici: šira javnost

8. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

8.1 Tiskovine

- plakat izložbe: *Slava moderni – iz kolekcije Admira Glavaša*
- pozivnica izložbe: *Slava moderni – iz kolekcije Admira Glavaša*
- plakat izložbe: *Osma izložba čipke u Ozlju/ Eight Lace Exhibition in Ozalj*
- pozivnica izložbe: *Osma izložba čipke u Ozlju/ Eight Lace Exhibition in Ozalj*
- brošura izložbe: *Osma izložba čipke u Ozlju/ Eight Lace Exhibition in Ozalj*
- plakat izložbe: „*Žena u šarenom svijetu boja*“ – izložba slika *Maje Panić Hrlle*
- pozivnica izložbe: „*Žena u šarenom svijetu boja*“ – izložba slika *Maje Panić Hrlle*
- deplijan izložbe: „*Žena u šarenom svijetu boja*“ – izložba slika *Maje Panić Hrlle*
- plakat izložbe: „*Boje zbirke Mavretić – karlovačko slikarstvo 20. stoljeća iz zbirke Mavretić*“
- pozivnica izložbe: „*Boje zbirke Mavretić – karlovačko slikarstvo 20. stoljeća iz zbirke Mavretić*“
- brošura izložbe: „*Boje zbirke Mavretić – karlovačko slikarstvo 20. stoljeća iz zbirke Mavretić*“
- plakat izložbe: „*Najlipši smo u ruvu*“ – izložba *KUD-a Mostanje*
- pozivnica izložbe: „*Najlipši smo u ruvu*“ – izložba *KUD-a Mostanje*
- plakat izložbe: „*Kad cvatu bijeli ljiljani*“ - *Pučka pobožnost sv. Antunu Padovanskom u našičkom i slatinskom kraju*
- pozivnica izložbe: „*Kad cvatu bijeli ljiljani*“ - *Pučka pobožnost sv. Antunu Padovanskom u našičkom i slatinskom kraju*
- plakat koncerta: *Koncert Zagrebačkih solista na Sveticama*
- plakat koncerta: *Koncert duo klavir i violina (Petra Gilming i Davor Philips)*
- plakat programa: *Noć tvrđava 2023.*
- plakat programa: *Mjesec Slave Raškaj u Ozlju*
- edukativni radni listić: *Slava Raškaj ozaljska princeza akvarela*
- pozivnica za predstavljanje knjige: *Školske spomenice ozaljskog kraja Željka Juriše (Vivodina)*

9. EDUKATIVNA DJELATNOST

9.1. Vodstva

Tijekom cijele 2023. godine Zavičajni muzej Ozalj organizirao je stručna vodstva po Starom gardu Ozlju, Zavičajnom muzeju Ozalj i Etno parku Ozalj za različite skupine posjetitelja. Zavičajni muzej Ozalj nastavio je s već uhodanom rutom za turiste „*Teslinim svjetlom Tragovima Slave Raškaj*“. Vodstva se najčešće odnose na školske grupe. U 2023. godini porast je broja grupa odraslih i stranih posjetitelja koji žele vodstvo kroz stalni postav muzeja.

9.2. Radionice i igraonice

Zavičajni muzej Ozalj i 2023. godine sudjelovao je u manifestaciji Noć tvrđava 5. svibnja 2023. od 18:00 do 22:00 sata. Od 18:00 sati održano je predavanje Željka Juriše, muzejskog pedagoga *Dvori ozaljskog kraja* koje je održano i u OŠ Slava Raškaj Ozalj 2. lipnja 2023. Na ozaljskom prostoru samo Stari grad Ozalj nažalost ima funkciju prezentacije kulturne baštine, s obzirom na muzejsku djelatnost Zavičajnog muzeja Ozalj. Ostali dvori su u privatnom vlasništvu ili su prenamijenjeni u neke druge svrhe. No posebno su nam zanimljivi oni kojih danas više nema, odnosno porušeni su većinom tijekom 19. stoljeća. Cilj ovog kratkog predavanja, a potom radionice namijenjene školskoj djeci, ali i svim ostalim posjetiteljima bilo je osvješćivanje o bogatoj, ali i pomalo zaboravljenoj prošlosti i kulturnoj baštini koja se nalazi u našoj blizini, a da možda toga nismo ni svjesni. Kroz radionicu posjetitelji su mogli smjestiti na temelju fotografija, sve poznate i nepoznate dvore u prostoru na slijepoj karti Grada Ozlja. Od 20:00 sati održano je predavanje *Raseljene osobe od osmanske ugroze do danas* kustosa Stjepana Bezjaka. Razdoblje osmanske ugroze najviše je utjecalo na razvoj kurija, utvrda i dvorova u našem kraju, a raseljništvo je bila neminovna posljedica dugogodišnjih sukoba. Koje se posljedice osjete još i danas prezentirali smo kroz ovo predavanje. Od 18:00 do 22:00 sata 5. svibnja 2023. također je bio besplatan ulazak u muzej za sve posjetitelje.

Međunarodni dan muzeja 18. svibnja 2023. obilježili smo s djecom iz našeg DV Zvončić Ozalj. Posjetile su nas bubamare, pčelice, vrapčići i ježići (nazivi dječjih skupina) i svi su za poklon dobili radni listić Slava Raškaj - ozaljska princeza akvarela, kojeg je jednoj od skupina podijelila gradonačelnica Lidija Bošnjak. Nadamo se da je ovaj edukativni listić biti zanimljiv i djeci i odraslima i da ćemo zajedno na taj način čuvati uspomenu na našu Slavu Raškaj. Listić smo pripremili u suradnji s LIONS CLUBOM Slava Raškaj Zagreb i veselimo se budućoj suradnji jer ovaj listić je bio samo prvi korak u programu koji planiramo nastaviti i u 2024. godini.

Radionicu jalbe za odrasle pripremio je KUD Ključ iz Trga u suradnji s djelatnicima muzeja za vrijeme trajanja *Osme izložbe čipke u Ozlju*. Posebno valja istaknuti rad Melite Mataković Rožić kao voditeljice radionice i najaktivnije članice društva, koja brine o očuvanje jalbe i tradiciji koja je nematerijalno kulturno dobro Trga i Grada Ozlja.

9.3. Ostalo

Noć muzeja 27. siječnja 2023.

Za Noć muzeja 2023. Pripremili smo kostimirano vodstvo za djecu kroz muzej bazirano na bajkama i legendama ozaljskog kraja i najinteresantnijim predmetima koji se nalaze u stalnom postavu Zavičajnog muzeja Ozalj. Ovo vodstvo pripremili smo u suradnji s DND Ozalj koji su angažirali roditelje i djecu da zajedno dođu poslušati ovo vodstvo.

Nakon stručnog vodstva za djecu održano je predavanje *Važnost muzejske djelatnosti za ozaljski kraj* ravnatelja Stjepana Bezjaka Muzejska djelatnost u ozaljskom kraju veže se uz Stari grad Ozalj, muzej i DBHZ. Što je sve napravljeno, istraženo, opisano i ostvareno kroz praktički stoljeće rada muzealaca na ozaljskom prostoru moglo se doznati iz predavanja.

Dio programa Noći muzeja bilo je i predstavljanje knjige *Školske spomenice ozaljskog kraja* mag. hist. et. educ. geo. Željka Juriše. Knjiga je nastala kao rezultat

višegodišnjeg istraživanja, a sama priprema i tisak knjige sufinancirani su od Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske krajem 2022. godine. Knjiga je predstavljena još u 2023. na Vivodini 19. ožujka u Područnoj školi Vivodina.

Posebnu pažnju publike privukla je izložba Hrvatska vojska i policija u mjerilu (od Domovinskog rata do danas). Organizatori ove izložbe Hrvatska vojska i policija u mjerilu bili su: Hrvatska udruga vojnih minijaturista, Hrvatska zajednica tehničke kulture, IPMS Croatia (International Plastic Modellers Society Croatia). Suorganizatori su bili Grad Ozalj i UDVDR Zrinski-Frankopan Ozalj. Pokrovitelji izložbe bila je Gradska skupština Grada Zagreba, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo obrane Republike Hrvatske.

28. Edukativna muzejska akcija Za(jedno): svi za muzej

Za Međunarodni dan muzeja (18. svibnja 2023.) za svu djecu koja su nas posjetila pripremili smo besplatni radni listić „Slavina crtanka“ o Slavi Raškaj u suradnji s LIONS CLUB Slava Raškaj Zagreb. Radni listić smo pripremili kao dio programa 28. Edukativne muzejske akcije, a sukladno reakcijama djece još ćemo ga izbrusiti tako da će i budući posjetitelji muzeja moći u njemu uživati i saznati sve o Slavi Raškaj, kroz križaljke, crteže i slične zadatke. Listić su pripremili Stjepan Bezjak, Miroslav Razum i Vinka Matijević.

U petak 12. svibnja 2023. predavanje o zaboravljenim ozaljskim velikanima održao je Željko Juriša. Predavanje je publici predstavilo osobe koje su rodом iz Ozlja, a o njima se relativno malo zna. Npr. Stjepko Težak, Ivan Hariš, Đani Šegina...

Mala škola arheologije održavala se svaki dan u tjednu od 15. do 19. svibnja u periodu od 10-16 sati, a na primjeru aktualnog arheološkog istraživanja u dvorištu Starog grada Ozlja svi zainteresirani mogli su tako više saznati o samoj arheologiji kao i o svemu onome što Stari grad Ozalj krije. Najviše polaznika radionice bila su djeca, koja su oduševljeno pratila rad Miroslava Razuma i istraživanje Ozlja. Više o maloj školi arheologije izvijestili su i mediji:

https://trend.com.hr/2023/05/16/mala-skola-arheologije-na-starom-gradu-ozlju-svi-zainteresirani-se-mogu-jos-uvijek-prikljuciti/?fbclid=IwAR1_w3qRV3DNiVJihmTP2JgK-Eww3tkYof6i-JpgBaQgdN7XvYIDque1w

Putevima Slave Raškaj: kulturno-turistička ruta

Kulturno-turističku rutu koju Zavičajni muzej Ozalj i njegovi djelatnici već duži niz godina vode povodom Mjeseca Slave Raškaj u Ozlju kojeg organizira TZP Kupa, u 2023.

godini vodili su 11. i 25. ožujka 2023. Ruta je još u nekoliko navrata organizirana tijekom godine za grupne posjete, i za školsku djecu i odrasle.

<https://trend.com.hr/2023/02/23/ususret-mjesecu-slave-raskaj-pocasceni-smo-sto-ce-djela-najeminentnijih-slikara-moderne-bitu-izlozena-u-nasem-malom-muzeju/>

Ruta je prezentirana također na Međunarodnom kongresu povijesnih gradova u Solinu 28.-30. ožujka 2023. kroz predavanje ravnatelja Stjepana Bezjaka *Slava Raškaj i kulturne znamenitosti Ozlja u jednoj priči*.

Predavanja i konferencije

Zavičajni muzej Ozalj sudjelovao je na stručno - znanstvenom skupu *Stare razglednice izvori baštine* održanom 24. studenog 2023. u Zagrebu. Skup je organizirao Institut za vrednovanje i obradu razglednica, a na skupu je predavanje pod nazivom „Baština ozaljskog kraja na starim razglednicama“ održao ravnatelj muzeja Stjepan Bezjak.

Zavičajni muzej Ozalj u svom fundusu čuva zbirku razglednica koja se temelji na najvažnijim kulturnim spomenicima našeg kraja. Razglednice su prije svega vezane uz Stari grad Ozalj i Munjaru grada Karlovca koja je sagrađena na ozaljskim kaskadama, a čiji je arhitekt Herman Bolle i Valerijan Reisner. Kako je hidrocentrala građena kao neorenesansna palača, postala je simbol Ozlja, „mali dvorac na Kupi“. Također u zbirci su i razglednice sakralne baštine: crkva Svetog Vida, kapelica Svetog Roka i samostan Svetice. Razglednice prikazuju i prirodnu baštinu našeg kraja kao što je špilja Vrlovka u mjestu Kamanje, rijeku Kupu i ozaljsku zaval. Većina razglednica je iz perioda od 1900. do 1940. godine kada se krajolik Ozlja najviše mijenja radi izgradnje željeznice, industrijskih postrojenja i tada moderne infrastrukture. Svaka razglednica je stoga izvor podataka o tome kako je ozaljski kraj nekada izgledao, ali i živio, jer se na razglednicama osim onog vizualnog, za razglednice najvažnijeg dijela, nalaze i zapisi (ponekad i na mađarskom, češkom, njemačkom, slovenskom, talijanskom jeziku), poštanske marke iz Mađarske, Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, Kraljevine Jugoslavije. Na nekim razglednicama su crteži, neke su prošle cenzuru, neke nisu stigle na svoje odredište i zapravo su jedinstven trag u vremenu i prostoru koji bismo voljeti kroz ovaj skup bolje prezentirati javnosti.

U Starom gradu Ozlju 29. lipnja 2023. na scenski i kreativan način predstavljena je knjiga "STELLA AUREA: Priče o Frankopanima", pisca Tomislava Beronića. Na predstavljanju knjige kustos i ravnatelj muzeja Stjepan Bezjak, u kostimu Petra Zrinskog glumio je kneza prema priči iz knjige Tomislava Beronića. Sudionike večeri u predstavljanje knjige uveli su organizatori: Bogdan Bošnjak, ravnatelj Gradske knjižnice i čitaonice Ivana Belostenca Ozalj i sam autor knjige. Knjiga je na sličan način predstavljena i na Starom gradu Dubovcu 23. rujna 2023.

<https://radio-mreznica.hr/stari-grad-ozalj-kao-idealna-pozornica-za-promociju-beronicevih-prica-o-frankopanima/>

<https://radio-mreznica.hr/jedan-dan-budi-kao-frankopan-veceras-na-dubovcu/>

<https://dbhz.hr/najava/predstavljanje-knjige-stella-aurea-price-o-frankopanima/>

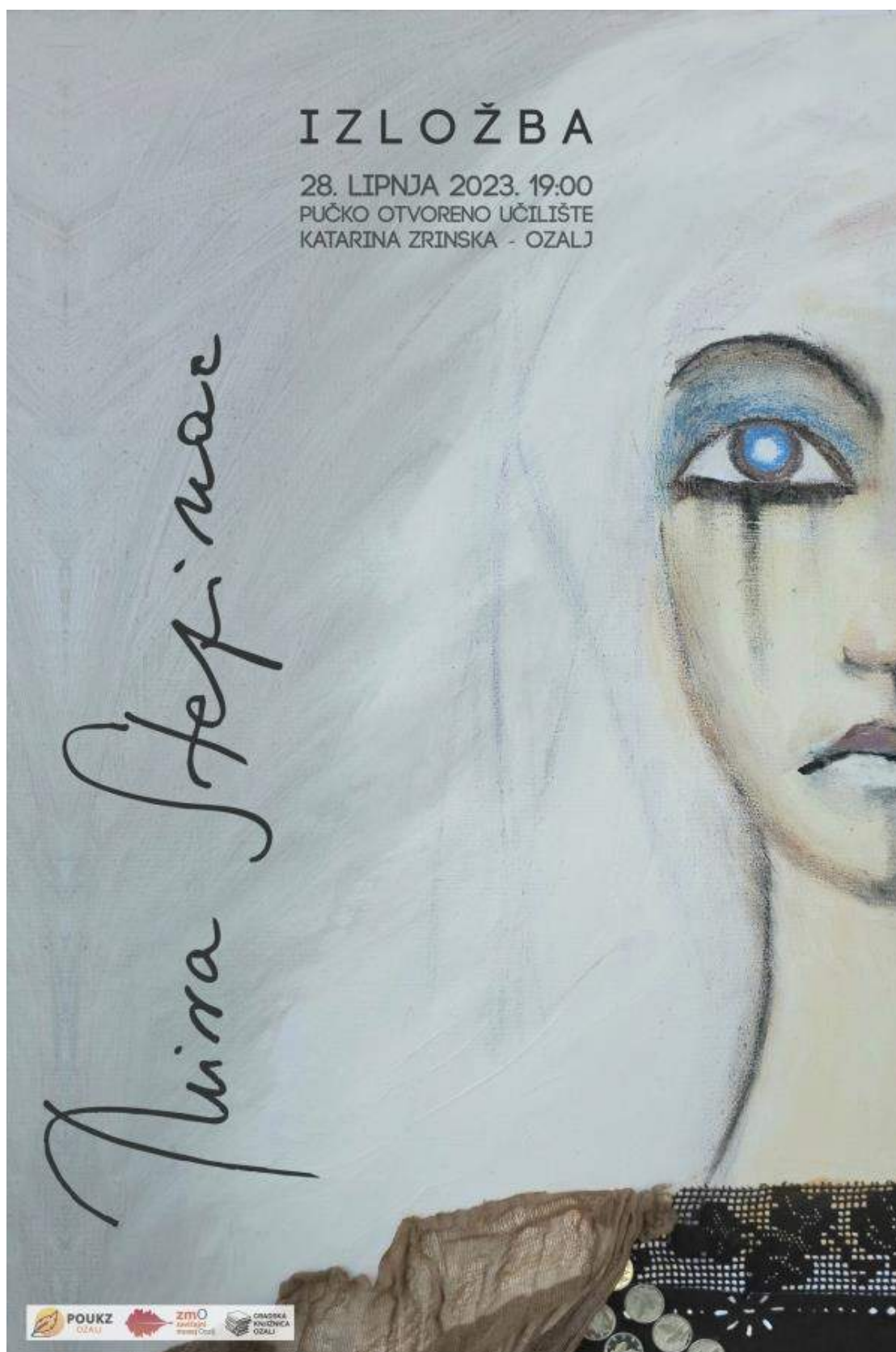

Izložbe u drugim sredinama

Dokumentarist Miroslav Razum predstavio je na *Izložbi hrvatske čipke u Primoštenu* 5.-7. svibnja 2023., *Sedmoj izložbi čipke u Sikirevcima* 25.-27. kolovoza 2023. te na *Dvadeset i sedmom međunarodnom festivalu čipke u Lepoglavi* 15.-17. rujna 2023. jalbu, selo Trg, KUD "Ključ" Trg i Zavičajni muzej Ozalj. Također je redovito sudjelovao na svim radionicama vezanim uz jalbu u Ozlju, ali i na navedenim izložbama i festivalima. Sudjelovao je i prezentirao Zavičajni muzej Ozalj na *Borsi Rákóczi festival* u gradu Borša u Slovačkoj 9. i 10. rujna 2023.

Zavičajni muzej Ozalj pomogao je tehnički ostvariti i pripremiti dvije izložbe POU Katarina Zrinska Ozalj. Radi se o izložbi Mire Stepinac (izložba otvorena 28. lipnja 2023.) i izložbi fotografija Antea Šoštarić (izložba otvorena 25. studenog 2023.).

Predstavljanje knjige NARAV DRŽAVE Tomislava Dretara i Jakova Erdeljca

Radi se o knjizi koja na sustavan način sistematizira pitanje o naravi države. Ovo vrijedno izdanje obogaćuje filozofijsku literaturu i opisuje državu bez simplifikacija i redukcionizma. Zatim prati razvoj države od Platona, Aristotela do Rousseaua, Kanta, Hegela i suvremenih filozofskih razmatranja.

Knjigu su u zajedničkoj nakladi izdali Ogranak Matice hrvatske u Varaždinu, Ogranak matice Hrvatske u Ozlju i nakladnička kuća "Tonimir", Varaždinske Toplice. Urednik ovog izdanje je Ernest Fišer, predsjednik Ogranka Matice Hrvatske u Varaždinu, a recenzenti Lino Veljak i Ivan Čehok. Knjigu su na predstavljanju u Ozlju 26. svibnja 2023., u Zavičajnom muzeju Ozalj predstaviti Josip Periša, mag. educ. philol. croat. et educ. phil. asistent na Fakultetu hrvatskih studija uz autore i urednika Ernesta Fišera.

LOKACIJA: ZAVIČAJNI MUZEJ OZALJ DATUM: 26. SVIBNJA 2023. VRIJEME: 19:00 SATI

OGRAK MATICE HRVATSKE U OZLJU
POZIVA VAS NA PREDSTAVLJANJE KNJIGE

NARAV DRŽAVE

TOMISLAV DRETAR & JAKOV ERDELJAC

NARAV DRŽAVE

KNJIGU ĆE PREDSTAVITI:
JOSIP PERIŠA, MAG. EDUC. PHILOL. CROAT. ET EDUC. PHIL.
ASISTENT NA FAKULTETU HRVATSKIH STUDIJA
UZ AUTORE I UREDNIKA ERNESTA FIŠERA

Predstavljanje zbornika *Sprang i jalba*

Dvojezični zbornik radova "Sprang i jalba" u nakladi KUD Ključ Trg i Ogranka Matice hrvatske u Ozlju, predstavljen je u Zavičajnom muzeju Ozalj prilikom otvorenja Osme izložbe čipke u Ozlju 22. travnja 2023. Ovaj zbornik uredio je Stjepan Bezjak, ravnatelj muzeja, a Miroslav Razum dokumentarist u muzeju napravio je prijevod na engleski jezik. Recenzent zbornika je Tihana Petrović Leš, a lekturu zbornika radila je Marija Mesarić. Ovaj zbornik nastao je zahvaljujući pomoći i sufinanciranju od strane Karlovačke županije i Grada Ozlja. On predstavlja trajnu želju da se čipkarstvo kao umijeće i dalje istražuje i profilira kao važan dio naše domaće, ali i svjetske baštine.

Dodjela nagrade „Stjepko Težak“ i predstavljanje knjige „Ljubavna priča u akvarelu“

U Zavičajnom muzeju Ozalj u Starome gradu Ozalj, u petak 13. listopada 2023. dodijeljena je nagrada „Stjepko Težak“ za najbolje priče na natječaju "Moje drago serce" za 2023. godinu.

Članovi stručnog povjerenstva za vrednovanje priča, Julijana Matanović, Dubravka Težak i Jasmin Imamović, izabrali su tri priče koje su dobile nagradu "Stjepko Težak" i

sedam priča za posebnu pohvalu. Priče su povjerenstvu za vrednovanje dostavljene samo pod brojevima, a krajem rujna otkriveno je tko su najsretniji pisci.

Prilikom dodjele nagrade „Stjepko Težak“ ukratko je predstavljena i knjiga „Ljubavna priča u akvarelu“ koja sabire najbolje priče s natječaja "Moje drago serce" od 2018. do 2021. Dodjelu nagrade „Stjepko Težak“ glazbenim su programom uveličali učenici i profesori Područnog odjela Ozalj Glazbene škole Karlovac.

10. ODNOSI S JAVNŠĆU

10.1 Press

Dopisi o događanjima u muzeju šalju se svim medijima na karlovačkom području, a kada je neki događaj od većeg značaja obavijeste se i mediji na nacionalnoj razini. Lokalna Trend TV bila je na nekoliko ovogodišnjih izložbi i reportaže o tome prikazane su u njihovom Dnevniku, a kasnije i na Youtube kanalu, izložbe prati i Trend radio, radio Mrežnica, Kaportal, Karlovački tjednik...Posebnu pažnju mediji su posvetili Mjesecu Slave Raškaj i izložbi Slava moderni iz kolekcije Admira Glavaša.

10.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Trend televizija popratila je reportažama događanja vezana za Mjesec Slave Raškaj u Ozlju, Osmu izložbu čipke te druge promocije knjiga i koncerte. Radio Mrežnica pratila je naše edukativne programe i otvorenja izložbi. Ravnatelj Zavičajnog muzeja Ozalj gostovao je u emisiji *Gost dana* Trend radija.

10.3. Koncerti i priredbe

Zavičajni muzej Ozalj u suradnji s POU Katarina Zrinska –Ozalj pripremio je bogat glazbeni program u 2023. U našem muzeju nastupali su: 8. listopada 2023. Zagrebački ansambl flauta, 13. ožujka 2023. Zagrebački kvartet, a 10. lipnja 2023. Zagrebačke soliste ugostili smo na Svecicama u Župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije zahvaljujući gostoprimstvu patera Marka Glogovića. Također na Svecicama zajedno smo predstavili 9. rujna 2023. knjigu *Vrachtva Vsagdasnia Domacha* (tzv. Ljekarušu) koju je priredio profesor Alojz Jembrih.

Zavičajni muzej Ozalj sudjeluje i u brojnim drugim manifestacijama tijekom godine na području Grada Ozlja. U 2023. sudjelovali smo u pripremi Maskenbala Grada Ozlja, Dječjeg tjedna u suradnji s DND Ozalj, u realizaciji programa Jesen Fest, u pripremi Dana Grada Ozlja i drugim priredbama.

10.4. Djelatnost klubova i udruga

Zavičajni muzej Ozalj ima odličnu suradnju s udrugama i KUD-ovima s područja Grada Ozlja i šire. Tu treba istaknuti suradnju s, KUD-om „Ključ“ iz Trga. Zavičajni muzej Ozalj surađuje i s drugim udrugama kao što su: Likovna udruga Angelico '09 iz Zagreba, Popovačka udruga likovnih stvaralaca „Moslavački štrk“, SILIKUM Sisak, pojedinim članovima DBHZ i članovima Zmajskog stol u Karlovcu.

11. MARKETINŠKA DJELATNOST

Od 2022. godine Zavičajni muzej Ozalj ima novu Internet stranicu <https://www.zmo.hr/>. Izrađen je audio vodič za obilazak rute Teslinim svjetlom putevima Slave Raškaj te za obilazak Muzeja na engleskom jeziku koji je dostupan na web stranici i aplikaciji SmartGuide. U 2023. godini nastavljeno je s izradom novih banera, povijesnih razglednica, suvenira, šalica, vrčeva, zvončića, cigli Theodora Batthyannya, razglednica i magneta s motivom Starog grada Ozlja i autoportretom te slikama Slave Raškaj iz fundusa muzeja. Za potrebe promocije koristimo našu Facebook, Instagram i Twitter stranicu kao i službenu stranicu Grada Ozlja i TZP Kupa.

12. UKUPAN BROJ POSJETITELJA 2023. GODINE

1	TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI (navesti koji)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
2	ODRASLI (pojedinačni posjet)	4.127	395	0	79	4.601	146	576	139	38	899	5.500
3	KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)		146		0	146	342	169	0	0	511	657
4	GRUPE - odrasli (broj osoba)	675	113	0	279	1.067	0	0	0		0	1.067
5	GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	494		0	81	494	0	0	0	124	124	618
6	GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	4.074	243	0	453	4.074	0	0	0	0	0	4.074
7	GRUPE - srednja škola (broj osoba)	218	0	0	98	218	0	0	0	0	0	218
8	GRUPE - studenti (broj osoba)	57	32	0	0	89	0	0	0	0	0	89
9	OSOBE S INVALIDITETOM (broj osoba)	169	69	0	69	307	0	0	0	0	0	307
10	OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)	45	0	0	0	45	0	0	0	0	0	45
11	STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)	957	68	0	42	1.067	0	78	0	0	78	1.145
12	BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	1.480	673	0	79	1.480	488	823	139	0	1.450	2.930
13	UKUPNO:	10.816	1.066	0	1.101	12.108	488	823	139	162	1.612	13.720

Što se tiče posjećenosti muzeja podaci za ostale manifestacije odnose se na koncertne programe i program Teslinim svjetlom tragovima Slave Raškaj.

Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2023. godini - mrežne stranice								
	Online zbirke	Virtualne/online izložbe	Virtualne ture kroz muzej	Online edukativni programi (radionice, predavanja i sl.)	Online događanja uživo (otvorenja, vodstva i sl.)	Newsletter	Ostalo (upisati)	Ukupno
Mrežne stranice muzeja (upisati broj pojedinačnih posjeta)	0	0	0	0	0	0	7296 (posjeta stranici)	7296
Ukupno	0	0	0	0	0	0	7296 (posjeta stranici)	7296
Molimo unesite podatke za ona polja za koja raspolazete podacima. Za društvene mreže ili video kanale koje nismo naveli molimo unesite naziv.								
Zavičajni muzej Ozalj								
Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2023. godini - društvene mreže i video kanali								
	Broj pregleda	Broj pratitelja	Broj lajkova	Broj komentara	Broj dijeljenja sadržaja	Ukupno		
Facebook	131040	1848	2293	92	156	135429		
Instagram	669	223	66	8	0	1858		
Twitter	85	47	8	4	0	144		
TikTok	0	0	0	0	0	0		
Ostalo – društvene mreže (upisati koja)	0	0	0	0	0	0		
YouTube	0	0	0	0	0	0		
Vimeo	0	0	0	0	0	0		
Ostalo – video kanali (upisati koji)	0	0	0	0	0	0		
Ukupno	131794	2118	2367	104	156	136536		

U tablicu online posjećenosti upisujemo smo podatke za Facebook, Twitter (X) i Instagram, a Zavičajni muzej Ozalj prati samo broj ulazaka na web stranicu www.zmo.hr pa smo taj broj i evidentirali za 2023. .

13. FINANCIJE 2023. godina

13.1 Izvori financiranja

Grad Ozalj: 74,193 % (85.317,27 eura)

**Vlastita sredstva Zavičajnog muzeja Ozalj (ulaznice, suveniri, stručna vodstva):
18,577 % (21.362,49 eura)**

Ministarstvo kulture RH: 4,569% (5.254,46 eura)

Županija : 2.661 % (3.059,65 eura)

UKUPNO PRIHODA U 2023.: 114.993,87 eura

UKUPNO RASHODA U 2023.: 118.911,19 eura

Višak iz prethodnih godina: 2.978,87 eura

**VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE + RASPOLOŽIVA SREDSTVA
IZ PRETHODNIH GODINA: -938,45 eura**

Prema izvorima financiranja financijski rezultat je sastavljen od:

*** izvora opći prihodi i primici, manjak 4.384,62 EUR**

*** izvor vlastiti prihodi, višak 528,88 EUR**

*** izvor prihodi po posebnim propisima, višak 2.917,29 EUR.**

13.2. Investicije (20.814,53 = 17,504 % ukupnih rashoda)

Arheološka istraživanja: 5.154,79 eura

Restauracija: 11.437,50 eura

Oprema za digitalizaciju: 4.222,24 eura

Financijsko izvješće za 2023. godinu u cijelosti je zajedno s obrazloženjem objavljeno na službenoj Internet stranici muzeja www.zmo.hr

14. OSTALO

Problemi s infrastrukturom u Starom gradu Ozlju i dalje postoje, od električnih instalacija, hidrantske mreže nadalje, iako nas veseli da je saniran prilazni most u Stari grad Ozalj. Šteta od potresa i dalje je problem jer iz većih rupa u stropu trusi se pijesak, što otežava čišćenje i održavanje prostora. Također pukotine zamjećuju i posjetitelji što narušava cjelokupni dojam muzeja. Posjetitelji se najviše žale na neoznačen parking, i to isključivo vikendima kada imamo najveći broj posjetitelja. Nedostaje i javni WC, osobito za grupne posjete i posjetitelje koji dolaze autobusom.

Trenutno najveći ograničavajući faktor za razvoj muzeja je nedostatak prostora za izložbene vitrine, postamente, i drugu opremu koju stalno moramo seliti. Također nemamo prostor u kojem bi mogli imati „radionicu“ koja nam je potrebna za obradu građe s arheoloških istraživanja, pripremu predmeta za izložbe i slično. Problem s prostorom je vezan i uz čuvanje predmeta, jer su nam čuvaonice gotovo pune i nalaze se na više lokacija, te ne omogućavaju čuvanje predmeta na adekvatan način.

Muzej bilježi porast posjetitelja i aktivnosti kroz 2023. u odnosu na 2022. godinu, a osobito nas veseli povećan broj dječjih grupa i stranih individualnih i grupnih posjetitelja. Osim izložbene djelatnosti muzej je fokusiran na arheološka istraživanja u Starom gradu Ozlju i uz rijeku Kupu, daljnje uređenje Etno parka Ozalj, uređenje galerije Tišljar u Policama, analizu zbirke i pripremu predmeta za Interpretacijski centar Slave Raškaj.

mag. philol. croat. et hist. Stjepan Bezjak, kustos
ravnatelj Zavičajnog muzeja Ozalj

